

KIEMELT TEMPLOMI ÜNNEPEK

2025. JÚNIUS–DECEMBER

SZENT ANTAL ÜNNEPE

Előkészítő lelkigyakorlat:

Június 11. (szerda) 18.30 P. Vencel

Június 12. (csütörtök) 18.30 P. Kamill

Június 12. (csütörtök) 18.00 Ünnepi zsoltosma, a Szent Antal-ereklye kihelyezése

Június 13. (péntek) 8.00 Szentmise

a Szent Antal-oltárnál, 18.00 Ünnepi zsoltosma

18.30 P. Vencel, P. Kázmér (főcelebráns),

P. Nikodémus (prédikáció), P. Kamill ezüstmiséje,

a szentmise után az atyák ezüstmisés áldása

A szentmisék perselyadományait az Együtt az

Életért Egyesületnek továbbítjuk

JÉZUS SZENTSÉGES SZÍVÉNEK ÜNNEPE

Június 26. (csütörtök) 18.00 Ünnepi zsoltosma,

önmagunk felajánlása Jézus Szentséges Szívének

Június 27. (péntek) Vasárnapi miserend

SZENT ANNA ÜNNEPE

Július 26. (szombat) 8.00 Szentmise

a Szent Anna-oltárnál

PORCIUNKULA BÚCSÚ

Augusztus 1. (péntek) 18.00 Ünnepi zsoltosma,

a Szent Ferenc-ereklye kihelyezése,

18.30 Ünnepi szentmise

– P. Mihályi Jeromos OSB tihanyi perjel

NAGYBOLDOGASSZONY ÉS SZENT ISTVÁN ÜNNEPE

Augusztus 15. (péntek) miselátogatási kötelezettség

Augusztus 20. (szerda) a 17.00-kor kezdődő

szentmise után az esti liturgiák elmaradnak,

templomzárás

Mindkét nap vasárnapi miserend

SZENT FERENC ATYÁNK STIGMATIZÁCIÓJA

Szeptember 17. (szerda) 8.00 Szentmise

a Szent Ferenc-oltárnál, 18.00 Ünnepi zsoltosma

18.30 Ünnepi szentmise

TEMPLOMUNK FELSZENTELÉSÉNEK ÜNNEPE

Szeptember 20. (szombat) 18.00 Ünnepi zsoltosma,

az Alkantarai Szent Péter-ereklye kihelyezése

Szeptember 21. (vasárnap) 18.00 Ünnepi zsoltosma,

18.30 A lelkipásztori év és templomi

közösségeink közös nyitómiséje

SZENT FERENC ATYÁNK ÜNNEPE

Október 3. (péntek) 18.00 Ünnepi zsoltosma, a

Szent Ferenc-ereklye kihelyezése, 18.30 Ünnepi

szentmise, a tranzitus szertartása a környékbeli

papsággal és szerzetesekkel

Október 4. (szombat) 8.00 Szentmise

a Szent Ferenc-oltárnál

TEMLOMBÚCSÚ – ALKANTARAI SZENT PÉTER ÜNNEPE

Október 17–18. (péntek–szombat)

18.30 Előkészítő lelkigyakorlat – P. Leopold

Október 18. (szombat) 18.00 Ünnepi zsoltosma,

az Alkantarai Szent Péter-ereklye kihelyezése

Október 19. (vasárnap) 18.00 Ünnepi zsoltosma

18.30 A templombúcsú ünnepi szentmiséje

– P. Barsi Balázs

MINDENSZENTEK

November 1. (szombat) miselátogatási kötelezettség

Vasárnapi miserend, 18.00 Ünnepi zsoltosma,

18.30 Ünnepi szentmise, majd imádság megholt-

jainkért a templom előtti keresztnél

ADVENT 1. VASÁRNAPJA

November 30.

18.00 Adventi gyertyagyújtás, ünnepi zsoltosma

18.30 Szentmise és konferenciabeszéd – Martos

Balázs Levente esztergom-budapesti segédpüspök

Ferenciek Tere

BELVÁROSI FERENCES TEMPLOM KIADVÁNYA

2025. 2. szám

Szent Ágoston püspök
közbenjárása kísérje
Leó pápa péteri szolgálatát!

ELŐSZENDELTEK LITURGIÁJA • EREKLYE-ELHELYEZÉS

NAGYCSÜTÖRTÖK • NAGYPÉNTEK • NAGYSZOMBAT

KERESZTELÉS

Tartalomjegyzék

4 KÖSZÖNTŐ

Ti adjatok nekik enni!

5 A JUBILEUMI BÚCSÚ

elnyerése templomunkban

6 SZENT FERENC SZEGÉNYSÉGE

Nagyszombat misztériumának mélységeiből

9 SZEGÉNYSÉGBEN ÉLNEK A FERENCESEK?

A „vándor és jövevény”-lét eszménye

13 HAJLÉKTALANOK A FERENCIEK TERÉN

Felelősségünk a szegényekért

16 A JOBBSORSÚAK SZEGÉNYSÉGE AZ ADAKOZÁS

Egy keresztény vállalkozó tapasztalatai

19 A MEG NEM SZÜLETETT GYERMEKEK ÉS ÉDESANYJUK VÉDELMEBEN

Az Együtt az Életért Egyesület bemutatkozása

21 AZ EGYHÁZ, AMELYNEK KÖZÉPPONTJÁBAN A BÁRÁNY ÁLL

Nagycsütörtöki prédikáció

23 NÉGYES EZÜSTMISE

Páduai Szent Antal ünnepén

30 AZ ÉLETGYÓNÁS

fogalma, alkalmi, gyakorlata

32 HAJNAL ZÉNÓ FERENCES

a vértanú lelkipásztor

34 A GYŐZELMES IMMACULATA

Új festmény érkezett templomunkba

36 MIT JELENT SZÁMOMRA AZ EGYHÁZZENE...

Templomunk kántorainak bemutatkozása

39 EGYHÁZZENEI PROGRAMOK

a nyári hónapokban

40 KIEMELT TEMPLOMI ÜNNEPEK

2025. június–december

Részletes, folyamatosan frissülő miserend: <https://pestiferences.ferences.eu/wp-content/uploads/miserend.pdf> | Elérhetőségek: Templomigazgatóság – irodavezető: Teveli Dalma | Tel.: +36 20 373 1580 (H-P: 8.00–16.00) | E-mail: pestiferencesek@ferencesek.hu | Ügyintézés: Keresztelő/esketés/temetés: kapcsolatfelvétel a pestiferencesek@ferencesek.hu e-mail címen | Miseszándék rögzítése: személyesen minden nap 6.00–12.00 és 16.00–20.00 a sekrestyében vagy e-mailben.

IMPRESSZUM

Ferenciek Tere - Belvárosi Ferences Templom Újságja 2025/2. szám | Megjelenik a Belvárosi Ferences Templomigazgatóság gondozásában | Felelős kiadó: dr. Kálmán Peregrin OFM | Főszerkesztő: dr. Kálmán Peregrin OFM | Szerkesztő: Teveli Dalma | Layout és tördelő szerkesztő: Kamarás Ágnes | Lektor: Naményi Ildikó SSS | Fotók: Fortepan, Magyar Kurír, Belvárosi Ferences archívum, Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány archívuma, Csak Egyet Szolgálat, Együtt az Életért Egyesület | Nyomdai munkálatok: Virtuóz Nyomda - www.virtuoznyomda.hu | ISSN 3058-0676

Ingyenes kiadványunk önköltsége példányonként mintegy 690 Ft. Kérjük, támogassa lapunk megjelenését!

Köszöntő

TI ADJATOK NEKIK ENNI!

A húsvéti szent idő lezárulásával sem szűnünk meg szemlélni a feltámadás titkát és részesedni belőle, hisz' a tanítványi közösség húsvét estéje óta a kenyértörésben (Lk 24,30–31) mindig rálel a Feltámadottra, aki bennünket önmagával táplál. Ezért Jézusnak a kenyérszaporításkor elhangzott parancsa, a Ti adjatok nekik enni! (Mk 6,37) párhuzama az utolsó vacsorai meghagyásnak: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre (Lk 22,19).

Templomunkban március 21-én helyeztük el azoknak a vértanú papoknak az ereklyéit, akik valószínűsíthetően látogatták ezt a helyet, június 13-án négyes ezüstmiséit ünnepelünk, június 29-én pedig 100. évfordulója lesz annak, hogy Isten szolgálja Hajnal Zénó atyát Zadravec István ferences püspök pappá szentelte egykori kanizsai templomunkban. A vértanú papok – miközben Isten népe számára megtörték a kenyeret, hogy az egyház minden tagja egyre inkább egyesüljön a Feltámadott életével –, testük feláldozásával és életük odaajándékozásával váltak hasonlónak ahhoz a Krisztushoz, aki a papi szolgálatban arra hívta meg őket, hogy Őt tegyék jelenvalóvá. Miközben megköszönjük a jubiláns Vencel, Kázmér, Nikodémus és Kamill atyák negyedszázados szolgáló szeretetét az egyházban, azt kívánjuk nekik, amit szentelésük alkalmával hallhattak: *Isten tegye teljessé a jót, amit megkezdett benned!* Legyenek ők is az egyház szent papjává!

Ti adjatok nekik enni! Ez a jézusi parancs magában foglalja a szegényekről való gondoskodást is – hiszen *szegények mindig lesznek veletek* (Mk 14,7) –, ami sosem hiányzott a szent egyház és benne a szent papok tevékenységéből, gondolkodásából. De mi a bibliai szegénység legmélyebb alapja, a szegénységet hogyan próbálják megélni ma a ferencesek és miként állhatunk tényleges segítséggel a hajléktalanok, kéregetők mellé – ebben is tájékozódási pontokat szeretnénk nyújtani újságunk, a Ferenciek Tere mostani számának írásaival.

Ezekben a hónapokban kérjünk Istentől szent papokat, akik mindkét kenyeret: az eucharisztikust és a földi létet táplálót is a Krisztustól tanult és tőle elsajátított szeretettel tudják kiosztani az embereknek! Kísérje imádságunk Szentatyánk első lépéseit péteri szolgálatában, hogy teljesítse azt, amit megválasztása idején az egész egyház kért számára: *Istenünk, ki örök pásztorként folytonos gondviseléssel kormányzod nyájadat, mérhetetlen irgalmadban adj olyan főpásztort Egyházadnak, aki életszentsége miatt kedves lesz előtted, nekünk pedig éber gondoskodásával javunkra válik. Ámen.*

P. Kálmán Peregrin OFM, templomigazgató

A JUBILEUMI BÚCSÚ ELNYERÉSÉNEK FELTÉTELEI ÉS LEHETŐSÉGE TEMPLOMUNKBAN

A jubileumi búcsú Isten színe előtt a már megbocsátott bűnökért járó ideig tartó büntetések elengedése, amelyet minden nap az erre kijelölt templomokban – ilyen a Belvárosi Ferences Templom is – vagy a meghatározott szeretetcselekedetek által nyerhetünk el a magunk vagy a megholtak javára.

BÚCSÚT AZ A KATOLIKUS HÍVŐ NYERHET AZ EGYHÁZ SEGÍTSÉGÉVEL, AKI

- a megszentelő kegyelem állapotában van (nincs feloldozatlan súlyos bűne);
- szakítani akar minden bűnnel, még a bocsánatos bűnökhöz való ragaszkodással is;
- szentáldozásban részesült (lehetőleg a teljes búcsú elnyerésének napján);
- imádságot – Hiszekegy, Miatyánk, Mária-fohász – végez a Szentatya szándékára,

továbbá teljesíti ezek valamelyikét:

- szentmisén vagy laudesen/vesperáson való részvétel;
- keresztút vagy rózsafüzér imádkozása;
- elmélkedés vagy szentségimádás.

A JUBILEUMI BÚCSÚ SZERETETCSELEKEDETEKHEZ KÖTÖTT ALKALMAI:

- rászoruló vagy nehéz helyzetben lévőket meglátogatása (betegek, bebörtönzöttek stb.);
- a bűnbánat szellemének ápolása az értelmetlen szétszórtságtól (pl. legalább egy napon át a médiától), felesleges fogyasztástól való tartózkodással;
- arányos pénzösszeg juttatása szegényeknek, vallási, szociális jellegű intézményeknek;
- a szabadidő arányos részének közösségi érdekeket szolgáló önkéntes munkának vagy a személyes elköteleződés más hasonló formáinak szentelése.

Ha a megholtakért ajánljuk fel a jócselekedetekhez kapcsolódó búcsút és azt szentmise keretében való áldozással kapcsoljuk össze, akkor ez a forma akár második búcsúnyerési alkalom is lehet egy nap során.

TANÁCSOK A BÚCSÚNYERÉSI GYAKORLATHOZ:

- Ha el kell végezned a szentgyónásodat, szánj időt az előkészületre, majd menj, gyónjál meg!
- Ezután tarts ismét csendet és gondold arra a bűn okozta sebedre, kötelekedre, amelyre kegyelmi gyógyulást vársz vagy arra a megholtadra, akiért a búcsúnyerést felajánlod!
- Fogalmazd meg a saját szavaiddal és mondd ki, hogy nem ragaszkodsz egyetlen bűnödhöz sem!
- Újítsd meg hitedet és kegyelmi közösségedet a Hiszekegy, a Miatyánk és egy Szűzanya-fohász elimádkozásával!

A búcsú elnyeréséért imádkozni azt jelenti, hogy belépünk a lelki közösségbe és egészen megnyílunk a többiek felé. Hiszen a lelki életet sem éli senki egyedül önmagának [...] Ez a szentek közösségének valósága – a „helyettesítő tevékenység” misztériuma – és az imádságnak, mint a Krisztussal és az Ő szentjeivel való egység útjának valósága. (Szent II. János Pál pápa)

SZENT FERENC SZEGÉNYSÉGE

Nagyszombat misztériumának mélységeiből

Nincs még egy olyan nap az egyházi évben, mint a nagyszombat, amely ekkora erővel vonzana oda, ahol ténylegesen vagyok (általában öntudatlanul): a szívem, a személyem legnagyobb mélységébe, oda, ahol a legvalóságosabban létezem. Alatta már csak a nemlétezés van.

Ez az egyetlen valóságos hely, ahonnét az „én”-em fölemelkedhet, mert ténylegesen és teljesen ott vagyok. Ám fölemelni magamat nem tudom. Ki emel föl?

Úgy tapasztalom általában, hogy ott nincs senki rajtam kívül. Ez az alvilágom, magányom. Innét adódhat a kétségbeesésre hajlamos emberi reménykedés: nincs, aki fölemeljen, de vágyom rá. Szeretnék valakit oda befogadni, egészen a szívembe, de ez lehetetlen, mert én sem tudok ott lenni egészen. Ha pedig a személy nem egészen adja át magát a másik személynek, akkor csak valamit ad maga helyett.

Van-e ott valaki rajtam kívül? Igen, az én édes Teremtőm! Ő nem szűnik meg ott lenni, mert magának (őfelé forduló személynek) teremtett engem. És csak ezen a kapcsolaton belül másoknak.

Magának teremtett és ezért nyugtalan a szívem, amíg meg nem nyugszik benne (vö. Szent Ágoston). Azért nyugtalan az emberi szív, mert Ádám bűnével elszáadtunk a Teremtőnkől. Ezért Ádámhoz szállt le az alvilágba (az én alvilágomba) Jézus, mielőtt föltámadt volna dicsőséges testben... Az én testem dicsőséges feltámadása az alvilágomban kezdődik, a Jézussal való találkozásban.

A felebaráti szeretetet itt most felejtjük el, mert a második parancs az elsőből következik. Jézusban a két parancs pedig egyetlen valóság, mert isteni személye valóságos isteni és valóságos emberi természetet birtol. Így ha ott, a szívemben kezdettől fogva nem vagyok Valakivel, azzal, aki személyemet fogantatásom pillanatában a nemlétezésből hozta elő, akkor képtelen vagyok más emberi személlyel egészen együtt lenni, mert velem

sincs az, aki egészen akar engem, aki szeretetből teremtett. Isten nélkül az emberi szeretetben nem én lennék veled és nem teveled lennék, hanem a képzelt, illuzórikus „én” lenne a te képzelt személyeddel.

Ez nem azt jelenti, hogy ne tegyek meg a gyakorlatban mindent a másik emberért. Ám az, amiért „mindent” meg kell tenni érte: az ő üdvössége. Üdvösségeért pedig akkor cselekszem, ha imádkozom érte és gyarló emberi szeretetem által engedem, hogy Isten szeresse őt.

Jézus leszállt az alvilágba, az én alvilágomba is. Ez a nagyszombat rémületet keltő csöndjének evangéliuma, örömhíre. Mindaddig valójában nem vagyok keresztény (teljesen krisztusi), amíg nem tudom vagy nem fogadom el vagy elfogadom, de nem egészen, hogy Jézus, az élő Isten Fia leszállt az én alvilágomba.

Ez esemény! Ez nagyszombat bennünk lévő eseménye. Ez a világtörténelem, az emberi és a kozmikus történelem újjáteremtése. A kozmosznak csak az emberben van történelme, az emberen kívül történetek lennének. A nagyszombati zsolozsmában énekelt zoltárok négy kötelező mozzanatot tárnak fel, amelyek nélkül nemhogy keresztény, de ember sem lehetnék igazából.

Az első a 4. zoltár figyelmeztetése: „Szálljatok magatokba nyugvóhelyeteken és elcsöndesedjetek!”. Az igazi nyugvóhelyem nem az ágyam, ahol éjszaka alszom. Az én nyugvóhelyem az „én”-em lenne, de az „én” csak egy „te”-ben nyugodhat meg, csöndesedhet el.

Ez a nyugvóhely tehát ott van, ahol a személyem a nemlétezőből a létbe van szólítva. Isten, megteremtve az embert, az ő sabbatjába – szombatjába –, nyugalomba emelte. Ez a szombati – nekünk, akiket Jézus kihozott az alvilágunk magányából –, a vasárnapi nyugalom. „Magadnak teremtettél minket, Isten, és nyugtalan a mi szívünk, amíg meg nem nyugszik tebenned” (Szent Ágoston).

Az utolsó estén, amikor Jézus velünk volt, ezt mondta: „Ne nyugtalankodjék a szívetek! Higgyetek az Istenben, és bennem is higgyetek. Atyám házában sok lakóhely van...” (Jn 14,1–2). Azt kéri tőlünk, hogy személyünket ugyanazzal a reménységgel bízzuk a teremtő Atyára, mint ahogy Őreá bízzuk.

A szombati nyugalom nem egy vallási téma, hanem az ember lényege: Izrael és az Egyház lényege, tehát az ember lényege. Erről olvastunk a Zsidóknak írt levélben. Isten minket teremtő szerelme a vele való együttlétre hív a nyugvóhelyünkön, a szívünkben. Itt kezdődik halkan, itt, az alvilágban az Énekek énekének szelíd, szerelmes dallama... Ott bent, bennem van az én Teremtőm újra, mert Jézus leszállt az én alvilágomba. Most én is keblére hajthatom a fejemet, mint a szeretett tanítvány, Szent János.

Azzal kezdődik ez a végső megnyugvás, hogy Isten Lelkétől vezérelve merem átélni alvilágom rémséges ürességét Jézus nélkül... Azért is merem átélni, mert az az üresség az Istennel való szakítás helye. Ő pedig nem szakított velem, hanem továbbra is úgy szeretett engem, hogy Egyszülött Fiát adta értem. Csak az értem emberré lett Isten Fia viszi oda az alvilágba az Istennel való kapcsolatot, mert Ő maga az Isten és ember kapcsolata, és kiárasztja Szentlelkét a szívembe, hogy

őbenne, Jézusban úgy tudjam viszonzszeretni az Atyát, mint ahogy Ő engem és ezzel a szeretettel induljak testvéreim felé.

„Szálljatok magatokba nyugvóhelyeteken és elcsendesüljetek”. Valójában: engedjük leszállni oda Jézust! Nélküle leszállni alvilágunk mélységeibe életveszélyes: az örök értelmetlenség sötétségébe eshetünk, főleg akkor, ha nem tudatosítjuk, hogy az a hely a Teremtő helye maradt.

A második, amire felszólítást kapunk, az igazi lelki szegénység, mert ha tele van a lelkem, akkor hiába nyitok kaput Jézusnak, oda nem tudja hozni az Ő teljességét. A 23. zsoltár figyelmeztet: „Nyissátok meg a kapukat és táruljatok föl örök kapuk, hadd menjen be a Dicsőség Királya!”.

De mit jelent megnyitni a szívem kapuját? Azt jelenti, hogy kiüresítem a lelkemet, mert ha tele van olyan dolgokkal, amelyeket bálványimádóként szeretek, akkor nem marad hely az istenek Istenének, aki teremtett engem. A keresztény, a ferences szegénység nem öncélú. A belső ürességnek és csöndnek semmi köze sem India csöndjéhez, sem a modern öngyógyító manipulációkhoz.

A keresztény szegénység olyan önküresítés, amely a Teljességet várja. Istenből, Istentől nemcsak valamit várunk, hanem Őt magát. Szent Ferenc atyánk felszólítása: a „testvérek ügyeljenek, hogy mindenenek fölött vágyakozniuk kell az Úr Lelkének és szent működésének birtoklására” (2Reg 10,8). A „Szentlélek ajándéka” olyan kifejezés, mint „Róma városa”, vagyis „város, amely maga Róma”. A Szentlélek ajándéka „ajándék, aki maga a Szentlélek” (vö. Lk 11,13). A Szentlélek ajándékai – többes számban – a különböző működéseit jelentik, amelyekkel együttműködhetünk. Az igazi szegénység azonos a puritas cordis-szal, a tisztaszívűséggel, amelyben a szív a teljesség befogadása végett lett üres. Jézusban la-

kozik az istenség egész teljessége: és ennek a teljességnek az egyre növekvő átvétele az ember kiteljesedése.

A harmadik a szív újjáteremtése a Szentlélek közlésével. Az 50. zsoltárban ezt kérjük: „tisztá szívet teremts bennem, ó, Isten és az igaz lelket újítsd meg bensőmben!”. A tiszta szív az Isten befogadására kiüresített szív, de az ősbűn annyira megromtotta énünk legbelsőjét, az Istennel való kapcsolatot, hogy Dávid királlyal el kell ismernünk: a bűn nem csupán szennyfolt, amelyet le lehet törölni, nem csupán valami gyalázatos dolog, amellyel kapcsolatban azt kérjük Istentől, hogy fordítsa el a tekintetét – egyébként, amit Isten nem akar látni, azt megsemmisíti.

A bűn nem erkölcsi véték. Erkölcsi vétékké, bűnné akkor lesz, ha Istennel kapcsolatban lévő eseménynek fogjuk fel: szakításnak Istennel. Ezt pedig csak Ő tudja megszüntetni egyfajta újjáteremtéssel. Jézus kereszthalála érdeméért a Szentlelket kiárasztva a szívünkbe, hogy újjáteremtse azt.

A negyedik a hála, a hálaadás öröme! A 29. zsoltár felhív minket, hogy megköszönjük Istennek: „Uram, Te kihoztad az alvilágból az én lelkemet”. Hála, hogy magadnak teremtettél, hála, hogy miután elszakadtam Tőled, Te el nem szakadtál tőlem, hanem elküldted Szent Fiadat, aki leszállott az alvilágba, az én alvilágomba és erősen megragadva kivezetett a sötétség hatalmából, és áthelyezett a Te világosságod országába.

P. Barsi Balázs OFM

SZEGÉNYSÉGBEN ÉLNEK A FERENCESEK?

A testvérek legyenek... Vándorok és jövevények ebben a világban, békességesek és alázatosak, semmit se mondjanak magukénak, dolgozzanak hűségesen és odaadással – *rendi dokumentumaink ezekkel a felszólításokkal írják körül Szent Ferenc fiainak a világban való jelenlétét. Ebbe illeszkedik a szegénységnek az az eszménye is, amely ma meghatározza a ferences lelkiséget vagy amitől bűnös módon eltérünk. Templomunk védőszentje, Alkantarai Szent Péter írja: én nem a szegénységet, hanem a Krisztusért vállalt szegénységet szeretem.*

Nekiünk, ferenceseknek a szegénység eszköz és nem cél, Krisztushoz való hasonulásunk útja, mint ahogy Assisi Szent Ferenc is tanítja: Jézus Krisztus és Szent Anyja szegénységét kell követnünk, miként a Filippi levélben olvassuk: kiüresítette önmagát (Fil 2,7). Jézust pedig Szent Lukács, a szegények evangélistája úgy mutatja be, mint vándort, aki tudott adományokat, vendéglátást elfogadni, közel került szegényhez és gazdaghoz egyaránt, de Szent Márk szerint (Mk 14,6) halála előtt még a rá irányuló pazarlást is helyesnek tartotta és képmutatásnak az emiatti méltatlankodást.

Rendalapítónk korában lett a pénz a meghatározó tényező a kereskedelemben. Akinek pénze volt, az előtt minden nyitva állt, a pénz önmagában is biztosítékot jelentett a nyugodt életre. Assisi Szent Ferenc ebben a közegben fedezte fel az apostoli életforma szegénységét mint azt az eszközt, ami megmenti Jézus követőit attól, hogy a vállalt vándor és jövevény létet kényelmességből elhagyják vagy ellene vétsenek. Már

Ferenc életében megjelentek azonban különbségeket okozó tényezők a renden belül: a betegek állapota, az umbriaitól eltérő időjárás, az egyház szándéka arra nézve, hogy a testvérek miként éljenek. Így rendalapítónk íásaiban is ott találjuk a kivételt, a szükség esetén szabályát, hogy esetenként másként tegyenek. Vagyis Assisi Szent Ferenc nem hagyott hátra konkrét rendelkezéseket arra vonatkozóan, mit jelent szegénységben élni, hanem rábízta azt az adott kor és vidék testvéreire: a különböző élethelyzeteknek megfelelően őszintén és a Léleknek ellent nem állva döntsék el és állapítsák meg – leginkább közösségileg –, mit jelent nem csupán megőrizni, hanem megélni a vándorlétet, azt, hogy *semmit se mondjanak magukénak, dolgozzanak hűségesen és odaadással*. Ebben is megmutatkozik: Ferenc a testvéri élet realitását ismerve bízott Istenben és a vele egy közösségben lévőkben.

Békesség, alázatosság, ujjongás, szolgálat és a teremtményi lét elismerése, mind a ferencesektől jogosan elvárt erények, amelyek akkor működnek, ha a szerzetes otthon van hivatásában, hiányuk pedig legtöbbször éppen az otthontalanságból fakad, a szegénység elleni vétek leginkább ennek a kompenzálása. A hivatásban való otthonlétből fakad a gyümölcs is: a nyitottság a szükségét szenvedők felé, az életformájuk vállalása. Számomra ennek kivitelezése a ferenceség legnehezebb kérdése, azaz hogy miként élhetünk ma ekképpen? Hiszen mi a gazdagok szemében mindig szegényesen, a szegények oldaláról nézve pedig mindig gazdagon élünk, és még ha úgy nyomorognánk is, mint egy évek óta eladósodott család, akkor sem élnénk át az általuk megtapasztalt kiszolgáltatottságot, mert tudjuk, hogy az egyház végső soron mögöttünk áll. A gondolatmenet folytatása, hogy a rendi élet keretei nélkül megélt szegény-

ség mindig hivatáselhagyásba torkollik, a romantikus szegénység pedig nagy kiadásokkal jár; nagyon sokszor a szegényebb körülmények közül a rendbe érkezők lesznek leginkább ellenpéldái az anyagiaktól való függetlenségnek, ha pedig csupán az anyagiakra szűkítjük le a szegénység lelkületét, akkor magunk válunk materialistává. Ugyanakkor megemlíthetjük azt is, hogy a szegény emberek éppen azért mernek kéréseikkel hozzánk fordulni, mert azt látják, hogy biztonságban élünk, és ez felszabadít bennünket arra, hogy főállásban tudjunk szolgálóan jelen lenni jónéhány probléma átvállalásában. Történeti távlatban pedig azt mondhatjuk, hogy európai története során a rend identitásunk fontos elemét, a szegények között való jelenlétet a békeidőkben – azaz nem a történelem extrém éveiben – elsősorban közvetítésként élte meg azáltal, hogy egzisztenciális viszonylatban biztos és középszintű életet élve az otthonosság érzetét tudta biztosítani gazdagnak és szegénynek egyaránt. Így egy-egy ferences szerzetes vagy ferences közösség híddá lett a társadalom különböző rétegeinek találkozási pontjában, egyszerre örült az örvendezőkkel és sírt a sírókkal, láttatta meg velük egymást vagy éppen kapcsolta össze őket. A kérdés azonban még így is megmarad: megfelel-e ez a rend lelkiiségének Szent Ferenc nyomdokain? Ez a pont – ahol általános választ talán nem is lehet adni – a ferences lelkiismeret igazi kihívása.

A szegénység közösségi megélésében nekünk az úgynevezett *Konstitúció* – Szent Ferenc regulájának egy adott korra vonatkozó értelmezése – ad ma is eligazítást. E területen a *Konstitúció* hangsúlyozza a közösségen belüli szolidáris munkaelosztást, amelyben fő szempont a testvéri közösség egysége, illetve bizonyos szükségfeladatoknak az átvállalását, amit az adott társadalmi helyzet megkíván, még akkor is, ha ehhez nem kapcsolódik javadal-mazás. És fontos, hogy akár a munkavállalásban egy-egy státuszhoz, feladatvégzéshez ragaszkodva el ne pazaroljuk magunkat, mert ez fokmérője annak, ki mennyire éli a lelki szegénységet személyes életében. Ilyen szempont még az egészségesek napi minimum nyolc óra munkája, illetve hogy beteg testvéreinkre úgy tekintünk, mint akik lelki, fizikai keresztjeik hordozásával a nap 24 órájában dolgoznak, és már csak ezért sem nélkülözhetik a testvéri gondoskodást. Ha a betegek állapota mentes az önközpontúságtól vagy a kibúvók keresésétől, akkor betegségükben talán ők élik meg leginkább a kiszolgáltatottak életformáját, mert meghívást kaptak arra, hogy a vélt jó odaadása, a segítségkérés és a

bizalom által fenntartsák magukban és bennünk a mindenekfeletti ráhagyatkozás bátorságát.

Ugyanígy a szegénység megnyilatkozása számunkra a vagyonszűkösség: mindent és mindenünket a rendi közösség rendelkezésére bocsátjuk, tudunk kérni, akár a szükségesnek tartott dolgokról is lemondani, miközben a környezetünket és a ránk bízott tárgyakat, javakat olyan felelősséggel használjuk, hogy azok épségben legyenek átadhatóak mások vagy a következő nemzedék részére. A tapasztalat szerint ugyancsak a szegénység kérdését érinti a luxus-életformák kerülése – kényelem, betegség miatti túlzott aggodalmaskodás –, valamint az álszegénység: az önközpontú szegénységideológia, illetve a pazarlás, a ránk bízott tárgyakkal való felelőtlen bánásmód mentalitása. Kolostorainkat általában munkabérből, a hívek adományából és pályázatokból tartjuk fenn, beteg vagy különös gondoskodást igénylő testvéreinknek rendkívüli szükségletekre szokott költség-kiegészítést biztosítani rendtartományunk vezetése. Amellett, hogy egy-egy rendi közösség a rendtagok életének szükségleteit igyekszik biztosítani, havonta 30.000 forintot kapunk egyéni használatra. Ebből van, aki könyvet szerez be, van, aki legális szórakozásra használja vagy éppen adományként továbbadja. A helyi közösségben egy rendtárs kezeli a kasszát, neki adjuk át a fizetésünket, az adományokat és tőle kérünk szükségleteinkben. Ez egyfajta szabadságot is jelent, olykor még a világból való kívülmaradást is – én például 49 évesen nem tudom, hogyan kell pénzt átutalni, mert sose volt bankszámlám és nem kellett anyagiak ilyen jellegű kezelésével foglalkoznom rendi életem során. Persze ennek az a veszélye is megvan, hogy nem vagyok kellőképpen tisztában alapvető árakkal sem, mennyibe kerül a kenyér, a tej, mert ennek terhét helyettem más rendtársak hordozzák.

Elöljáróként örködnöm kell afölött és biztosítanom a megfelelő kereteket ahhoz, hogy közösségünk egészében ugyancsak érvényre jusson a szegénység szelleme. Ennek legfontosabb tényezője a bizalom: a rendtársak merjenek kérni, tapasztalják az odafigyelést és az átlátható pénzkezelést.

Ha ezt sikerül megvalósítani, már másként lehet szóba hozni, formálni a közösség vagy az egyének, akár saját magam olykor tapasztalható eltéréseit a közös normáktól. Amire mindig igyekszem jó szívvel adni anyagiakat, az a szent dolgok gondozása és a rendi közösségen belüli kapcsolatok ápolása, az otthonlét tapasztalatának elmélyítése. Ugyanakkor azt tartom, hogy ha egy testvér önhibájából vét valamiben és pl. közlekedési bírságot kap, az a személyes felelőssége, ezért a havi keretéből kell fedeznie, ez nem lehet a közösség költsége. Rendházunkban – úgy érzem – sikerült megtalálni a szegényekről való gondoskodás formáit: huszonhét, többnyire nagycsaládból érkező egyetemistának biztosítunk olcsóbb lakhatást, kollégiumi körülményeket, programokat, becsülettel igyekszünk helytállni a lelkipásztori munkában, egyénileg támogatunk nehéz sorsú embereket különféle segítségnyújtással, többször nagyobb összeggel állunk a rendház költségvetéséből valamilyen szociális vagy éppen más téren rászorulókat segítő kezdeményezés mellé. Igyekszünk elfogadni egymás gyengeségeit mint a szegénység egy sajátos formáját, hiszen ezek gyakran lassítják az ideális együtthaladást, ami bosszantó, de mégse osztható meg külső emberekkel. Emellett azon is gondolkodunk, milyen lehetőségeket tudunk megragadni a rendház költségvetésének egyszerűsítésére, a ránk bízott értékek megfelelő kezelésére, de ez már a történelmi adottságok miatt tipikusan olyan terület, amelyen csak igen magas összeg befektetésével lehetne elérni a nagyobb szegénység megélését.

A templomi munkatársakkal igyekszünk gondozni és fejleszteni azt, amit az egyház ránk bízott, a Szent Antal-perselyből pedig segíteni az általunk ismert szegényeket. Amióta az ablakomból láttam, hogy a Ferenciek terén hogyan fizetik ki a tartóemberek az úgynevezett koldusokat, hallottam egyesek erőszakos követelődését az adományozásnál, illetve az ismeretlen adománykérők mindig becsaptak, általában lelkiismeret-furdalás nélkül mondok nemet azoknak, akiknek helyzetét személyesen nem ismerem, étellel viszont, alkalomszerűen őket is segítjük.

Végül: mit jelent számomra a ferences szegénység? Egy alkalommal lelkiatyám azt adta elégtételnek, hogy keressek meg az aluljáróban egy ténylegesen rászorult és vigyek neki valamilyen ételt. Át kellett adnom az ételt, a szemébe kellett néznem, kapcsolatba kellett lépnem vele. Számomra ez a kapcsolatba lépés a szegénység megélése. Azóta, ha egy baráti találkozó vagy megbeszélés miatt étterembe hívnak, mindig összecsomagoltatom a megmaradt ételt és elviszem egy rászoruló embernek. Máskor más módon kell találkoznom, szembenéznem a szegénységgel: mire fordítjuk, mi-

lyen céllal osztjuk meg javainkat, mire kell nemet mondanom e területen, hol kell közvetítenem, kitől lehet és szabad nemes célokra kérnem, és mire kell saját magamnak kérnem. Ennek persze vannak más vonatkozásai is: elfogadni egy nem várt élethelyzetet, olykor talán indokolatlan megszólást, hogy nem élünk elég szegényen; azt, hogy nem mindig az én elképzeléseim szerint alakul az élet. Erre készít igazán elő az anyagiak területén egyszerű élet, és ehhez társul még Szent Ferenc tanítása is arról, hogy a gazdagokat meg ne vessék a testvérek, ezért igyekszem közel engedni magamhoz az ő életüket, kérdéseiket, kéréseiket is.

Miért írok erről? Azért, mert egyszerre látom közösségünkben és az egyének életében is, hogy a szegénység kérdése – akár lelki, akár anyagi szegénységről van szó – hol erős, hol sérülékeny, tapasztalom az erényt és a sebezhetőséget. E gondolatok megszólaltatása és konkrét gyakorlatunk, problémáink bemutatása pedig remélem, hogy másokat és engem is segít a Cél, Jézus szemlélésében, aki értünk szegénnyé lett.

P. Kálmán Peregrin OFM

HAJLÉKTALANOK A FERENCIEK TERÉN

A templom előtti tér nemcsak fontos központja a város közlekedésének, előtere a templomba való belépésnek, hanem kéregetők is gyakran időznek itt. Jelenlétük felidézi számunkra a szegény sorsúakért való felelősségünket, de vajon hogyan adjunk választ a hitnek erre a megkerülhetetlen kérdésre velük és más rászorulókkal kapcsolatban? Hajléktalanokkal rendszeresen foglalkozó hívő szakembernek ezt a kérdést tettük fel, az így született írás erre ad megoldási javaslatokat.

Egy olyan templomba járunk, amely előtt korábban lépten nyomon kéregettek tőlünk, ahol az aluljáróból kijövet hajléktalan emberek és koldusok mesélnek szívfacsaró történeteket, amelyekre hirtelen nem is tudjuk, hogyan kellene reagálnunk. Nehéz nyugodt lelkiismerettel betérni imádkozni, miután bepillantottunk egy-egy tragikus emberi sorsba. Nem tudjuk eldönteni, hogy a történet igaz-e, nem tudjuk, hogyan lehetne tényleg segíteni, hiszen aki megszólított, láthatóan bajban van. Sokszor zavarunkban és tehetetlenségünkben keresünk valami aprópénzt, esetleg befutunk a szemközti élelmiszerboltba egy kis ennivalóért vagy másért. Ilyenkor van, hogy konkrét rendeléseket is kapunk. A templom falai között, amikor letérdelünk imádkozni, vegyes érzések kerítenek minket hatalmukba, sokféle gondolat kavargat bennünk:

Hogyan tudnék tényleg segítségére lenni annak az embernek, akivel találkoztam? Mi lesz azzal, amit kaptam tőlem? Továbbadja esetleg másnak vagy várják a többiek a sarkon? Az én adományom nem csupán az ő szomorú életmódjának a fenntartását szolgálja? Miért zárkózott el a szociális intézmények, szakemberek segítségétől?

Nekem is annyi nehézségem, békétlenségem van. Nem tudok még erre az emberre is figyelni. Mégis van egy kis rossz érzésem. Frusztrált vagyok. Megkeményítem a szívemet. Biztos ő is tehet arról, hogy itt kell koldulnia, miért nem megy el egy intézménybe, miért nem kér segítséget szociális szervezetektől? Nem úgy néz ki, mint aki nem tud dolgozni. Nem csodálom, hogy ezzel a kinézettel, ilyen állapotban

nem tud mást, csak kéregetni. Hogyan egyeztetem össze a Biblia ígét, az egyházam tanítását az előbbi cselekedetemmel? Az alábbi megfontolások segíthetnek e dilemmák feloldásában.

A Katolikus Egyház Katekizmusa az ember megteremtésének, létezésének okáról tanítva rögtön az első fejezet első mondatában kiemeli, hogy *az ember életének célja, hogy megismerje Istent és szeresse Őt. Az önmagában végtelenül tökéletes és boldog Isten tisztán jóságából elhatározott terve szerint, szabad akaratból megteremtette az embert, hogy boldog életének részévé tegye. Ezért Isten mindig és mindenütt közel van az emberhez. Isten hívja az embert és segíti, hogy keresse, megismerje és minden erejével szeresse őt. A bűn által szétszórt embereket mind összehívja családjának egységébe, mely az Egyház. Ennek megvalósítására küldte Fiát mint Megváltót és Üdvözítőt, amikor betelt az idő. Isten Őbenne és Őáltala hívja az embereket, hogy a Szentlélekben fogadott fiaivá és így az ő boldog életének örököseivé váljanak.* (KEK I. 1.)

Egyházunk tanítása minden emberre vonatkoztatja ezt a mondatot. Ennek értelmében azok az emberek, akik megszólítottak minket a templom előtt, ugyanúgy Isten megismerésére, szeretetére és a vele való örök életre vannak meghíva. Szentatyánk, VI. Pál pápa még 1975-ben írta minden krisztushívónak: *Az evangelizálás az Egyház sajátos kegyelme és hivatása, legmélyebb identitása. Az evangelizációért*

létezik (vö. *Evangelii Nuntianti* 14). Ebből következően fontos, hogy a szívemben Krisztus féltő szeretete legyen, amikor találkozom egy kéregető emberrel. Ez nem feltétlenül jelent minden esetben konkrét párbeszédet, cselekedetet, hiszen egy bajban lévő embertársamtól nem várhatom el, hogy egészségesen reagáljon. A szívem állapota, a személyes imádságom azonban minden esetben fontos. Ha kialakul közöttünk egy párbeszéd, sor kerül konkrét segítségnyújtásra, akkor is fontos, hogy „okosan” segítsek. Az okos segítség nem mindig jelenti pontosan azt a konkrét módot, ahogy és amit tőlem kérnek. Ne bántson senkit a lelkiismerete, ha ezért szitkokat kap.

Nagyon fontos, hogy ismerjük a beszélgetőpartnerünk számára elérhető segítő szervezeteket és hogy azok pontosan mit, hogyan, milyen mértékben tudnak nyújtani. Sokszor keresnek fel minket utólag olyan jószívű hívő emberek, akik segítséget nyújtottak egy ilyen helyzetben és nem vonták be a folyamatba a segítő szakembereket. A szociális munkás abban tud tanácsot adni, hogy mi a segítség jó módja a konkrét személy esetében, hiszen a túlségítés ártalmasabb tud lenni, mint a nem segítség. Akkor hogyan is oldjuk fel a dilemmánkat: szeretnénk segíteni, de nem tudom, hogyan segítsek?

A legnagyobb segítség minden esetben az imádság, a személyes figyelem, a tanúságtétel a hitünkről. Ha megszólít egy hallott történet, akkor miután imádkoztam, majd beszélgettem egy atyával vagy lelki segítővel, elkezdhetek jobban bevonódni, de ne adjam meg az elérhetőségeimet. Érdemes elkísérni vagy elirányítani a segítséget kérőt egy szervezethez, amelyen keresztül tudunk személyesen is segíteni akár konkrétan a megismert személynek is. Ha az egyházközség vagy egy imacsoport fog össze egy személy vagy egy család megsegítésére, akkor is fontos a szociális szakemberrel való egyeztetés a segítség folyamatában, hiszen pontosan kell tudni, hogy mennyi segítséget szükséges adnunk annak érdekében, hogy megmaradjon vagy kialakuljon a rászorulóban az „önmagamért küzdés” szemlélete. Egyszerűen azért, mert előfordulhat, hogy nem értjük a segítő személy pszichés állapotát vagy egyéb betegségeit, nehézségeit és a pénzbeli és természetbeni támogatások, lehetőségek folytonosan változó rendszerét sem.

A szeretettel meghallgatás, a másik életéért végzett ima a legnagyobb segítség. Az imának van kézzelfogható gyümölcse akkor is, amikor mi nem tapasztaljuk. Missziós szolgálatunk, a Csak Egyet Szolgálat pincéjébe télen 180, nyáron 110 hajléktalan, bajba

jutott ember látogat el naponta. A dicsőítő alkalom, a kiscsoportos imaóra, a szentségimádás, a szentmise, a szentgyónás, a közbenjárás, a szentségekre való felkészítés, az imapárok szolgálata mind-mind hallható, látható lehetőségként jelen van minden nap valamilyen formában. A mi feladatunk, hogy a Szentlélekre nyitottan észrevegyük, hogy ki mikor

kész lépni egyet az életében a jó irányba. Van, hogy éveket kell várunk, van, hogy vendégünk már kész tenni a változásért és segítenünk kell a konkrét folyamatot. Előfordul, hogy hosszan szükséges kísérnünk egy-egy személy vagy család sorsát.

Joggal kérdezheti a kedves olvasó, hogy hogyan evangelizálunk ilyenkor. A kéregetővel való találkozásnál már önmagában evangelizáció, ha közben imában hordozzuk a másik embert. Ha figyelmesen a szemébe nézünk és esetleg meghallgatjuk, tekintetünkkel és türelmünkkel a méltóságát adjuk vissza. Ha tanúságot tudunk tenni Isten szeretetéről, az Életről te-

szünk tanúságot. Ha alapvető ennivalóról, innivalóról, ruháról gondoskodunk, azokat a cselekedeteket végezzük, amelyeket Krisztus az utolsó ítéletről szólva felsorolt: *Aztán így szól a király a jobbján állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot! Éhes voltam, és adtatok ennem. Szomjas voltam, és adtatok innom. Idegen voltam, és befogadtatok. Nem volt ruhám, és felruháztatok. Beteg voltam, és meglátogattatok. Börtönben voltam, és fölkerestetek.*

Erre megkérdezik az igazak: Uram, mikor láttunk éhesen, hogy enned adtunk volna, vagy szomjasan, hogy innod adtunk volna? Mkor láttunk idegenként, hogy befogadtunk volna? Mikor láttunk betegen vagy börtönben, hogy meglátogathattunk volna? (Mt 25,34–39). Segítsen minket bölcsességével a Szentlélek.

Kunszabóné Pataki Anna
a Csak Egyet Szolgálat
alapító vezetője

A JOBBSORSÚAK SZEGÉNYSÉGE AZ ADAKOZÁS

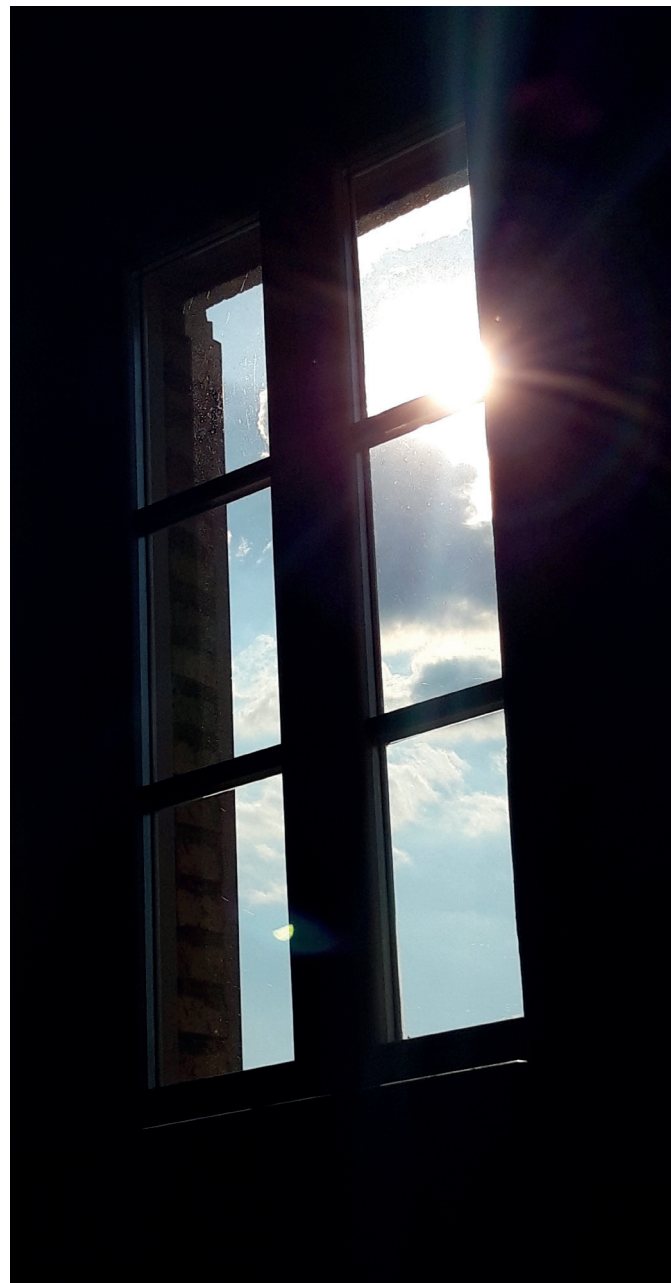
*Gy. K. templomunkat látogató
középvállalkozó, ingatlanfejlesztő, aki
rendszeresen támogatja kezdeményezéseinket
és például átvállalta egy templomőr éves
munkabérének kifizetését. Arról kérdeztük,
mit jelent számára a szegénység, az adakozás,
a pénz, a gazdagság.*

Vállalkozó vagy, milyen szakmai múlt áll mögötted?

A vállalkozói lét számomra a szabadság érzését jelenti kezdetektől fogva, a függetlenséget, annak lehetőségét, hogy a sorsomat és a rám bízottak életét szabadabban irányíthassam. Ez volt az elképzelésem fiatal korom óta, de nem lett nálam sem minden egyből sikeres, viszont előrehaladva mind a családnak, mind a cégnek biztos alapot teremtettem, ami persze, ismétlem, nem volt mentes a hibáktól. Mindez magával hozta, hogy ez az út egy tanulási folyamat is lett egyben, amely a személyiségem fejlődésével járt, és így eljutottam annak megvalósulásáig, amit egy jezsuita mondott: a vállalkozás célja – minden emberi tevékenységnek is ez a helyes végpontja –, hogy többek legyünk emberileg. Nagyon lassan fogadtam el bizonyos törvényszerűségeket, másokra viszont ösztönös készségem volt, ennek lett gyümölcse az utam és a mára már sikeres vállalkozás.

Hogyan kísérte ezt a hited?

Érdekes kérdés. Hívó családból származom, a hitéletemet azonban mindig hullámváz jellemezte: kisebb és nagyobb bukások, amelyek után azonban mindig egy erős gravitációs mezőben éreztem magam, ami maga a hit volt és ami visszavitt a helyes pályára. A vállalkozói lét szabadságával ugyanis mindig nagyon könnyű rosszul élni, de nagyon nehéz azt jól használni. Egy ponton beláttam, hogy akkor leszek sikeres vállalkozó, ha Isten áldása van a munkámon – azt hiszem, ezt sikerül a nálunk dolgozó embereknek is átadnom. Nem direkt vallásos cselekedetekkel, hanem azzal, hogy gyakran felhívom a figyelmüket: mi nem urai, hanem kezelői vagyunk a javaknak és minden esetben olyan minőségű munkát kell átadnunk, mintha a saját gyerekeinknek készítettük volna. Ebben a közegben lehet hibázni,

de a hibát ki kell javítani; a pénz fokmérő, de nem a végső cél, ezekből talán mások is megérzik, merre van a helyes irány.

Érvényre lehet juttatni egy vállalkozásban a keresztény erkölcs törvényeit?

Azt hiszem, igen, ha szem előtt tartjuk, ki a cég alapja és a tárgya, célja. A Swatch óra alkotója mondta: a vállalkozó legfontosabb jellemzője, hogy a csapatát átvezeti a sivatagon. Keresztény perspektívából nézve a sivatag végén néhány évtized múlva már

lehet, hogy csak mi leszünk talpon, mert azok a rendszerek, amelyek gondolkodásukból kiiktatják az embert, annak teremtetett személyiségét, eredetét, elbuknak. A pénz eszköz a kezünkben, jól használva az élet elengedhetetlen eleme, rosszul használva viszont – egyéni vagy globális szinten – az elnyomás eszközévé válik. A keresztény vállalkozók a gazdaság története során, úgy gondolom, arra jöttek rá, hogy ők a pénznek *custosai*, akiknek az a feladatuk, hogy a helyes elosztás, az adásvétel vagy éppen az adakozás által többé tegyék, már e földön gazdagítsák a másikat, mint ahogy az evangélium ígérete szerint a Jézusért fáradozók is gazdaggá válnak.

És mindebbe miként illeszkedik a kapcsolatod a ferencesekkel?

Védőszentem Assisi Szent Ferenc, akihez mindig is erős kötelék fűzött. Életem során, amikor kisebb-nagyobb gazdasági, magánéleti hibákat követtem el, kerestem a kikötőt, azokat a gondolatokat, amelyekbe – anélkül, hogy vádolnának a hibáimért – belekapaszkodhatnék. Ezt kb. 20 éve a pesti ferenceseknél találtam meg, s arra gondoltam, hogy talán erősebben kellene egy saját plébániához kapcsolódnom, ez pedig itt tartott. Később olvastam Szent Ferenc életéről, elmentem Assisibe, és e kapcsolat által egy olyan gazdag univerzumra leltem, ami azóta is kísér. Gyakran gondolok Ferencre mint kereskedő családból származóra, kétségek közepette pedig érzem és időről időre meg is tapasztalom a pártfogását.

Mit mond a Kereskedőgyerek a kereskedőgyereknek?

Szent Ferencnél is látjuk, hogy a gazdagság nagyon sokrétű fogalom, aminek fontos, de csak relatív fokmérője a pénz, s hogy amit a gazdaság elő tud teremteni, lépcsőként, dobantóként szolgálhat egyének vagy közösségek számára. Ferenc Rivortortóban szállt a lováról, hogy odaforduljon a szegényhez, majd visszaszállt a lovára. Az a küzdelem, amit a sa-

ját útja mutat, olyan erő számomra, ami a vállalkozás természetéből adódó rossz döntések esetében is segít. Az ő kereskedői vénája, a természetes kedvesség, az, hogy szót tudott érteni másokkal, olyan emberi tulajdonságok összessége, amivel a gazdaságnak is számolnia kell, ma is ezek emelik fel az embert.

Mi vezet abban, hogy több kezdeményezést is támogass, hiszen annak az összege mégiscsak „fáj”, amikor például több millió forintról van szó?

Én nagyon sokat kaptam Szent Ferentől személyesen, amit segített egy-egy prédikáció is vagy az, hogy bejöhettek csendben leülni a templomba, kétségeimre valamelyik mise után megtaláltam a választ, de ha nem kaptam meg, akkor is volt hova jönnöm... Én ahhoz szeretnék hozzájárulni, hogy mások is megkaphassák ezt a lehetőséget, hogy kétségeiben, nehéz perceiben a nem hibázó is biztos lehessen abban, hogy ide bejöhet, ehhez pedig szükség van infrastruktúrára, újságra és sok egyéb másra. Kollegáimnak mondom olykor, hogy ingyenes dolgok nincsenek, csak díjmentesek, mert az ingyenes dolgok árát is megfizettetik valahol, az ingyenesség nagyon ritka. Csak a szülői és az isteni szeretet ingyenes. És ezen változtatni szeretnék a magam módján, mert kevés emberre emlékeznek a gazdaságtörténetben azért, mert sok pénze volt, azért viszont igen, mert kezdett vele valami többet, olyat, ami rezonál az emberre. Ha Olaszországban járok, látom a kulturális, építészeti örökség gazdagságát, a tehetősek templomot, parkot, palotát építettek, s azok, akik betérnek oda, még ma, sok évszázad után is kapnak valamit tőlük. Ráadásul a számítás nélküli adakozás megment a pénz indokolatlan ránk telepedésétől.

Szerinted a kevésbé tehetősek hogyan élhetik meg mindezt?

Úgy gondolom, ebben az a mérőszám, a könyvelési egyenlet, hogy mi az, amit ő kapott és akarja, hogy

mások is megkaphassanak. Ez a tehetősebbeknél több, másnál kevesebb, de ha egymás mellé rakjuk, akkor Szent Ferenc összerakja ezeket a számokat s egybeilleszti, mint téglákat a falban, kötődések jönnek létre és így megvalósulnak a különböző jó elhatározások. Láttam a nagyvonalúságra a környezetben rossz példákat, ez is felhívta a figyelmemet erre, és ma jóleső érzés a korábban említett mentálisba a családot, a munkatársakat is bevonni.

Számodra mit jelent a szegénység mint evangéliumi erény?

Relatív, mint a gazdagság. Rettegés tölt el minket a materiális szegénység gondolatától, a kiszolgáltatottság érzése, ami a szabad döntés lehetőségének hiányát hordozza. Ennek a szegénységnek a létrejötte nagy titok, Jézus se ígérte, hogy meg fog szűnni teljesen. Viszont egy prédikációban azt hallottam, hogy az egyszerűség és tisztaság az igazán termékeny szegénység, hiszen az anyagi körülmények foglyul ejthetnek, ez a fajta szegénység viszont az ettől való szabadságot biztosítja. Ehhez kapcsolódóan pedig a szegények segítése egyfajta mély kötelezettséggé lesz, nem feledhetjük azonban, hogy mi csak csillapítani tudjuk a kiszolgáltatottságot, reménytelenséget.

Ferenc igyekezett a szegényeket átölelni, a mi mellettük való elköteleződésünk ilyesmi lehet, ezzel is segítve közeledésüket Istenhez. A családban a felelőségem nagyon megéli ezt, mert bár van négy gyerekünk és megtehetné, hogy otthon marad, ő naponta elmegy reggel hatra dolgozni, főz egy Budapest melletti egyházi intézményben.

Miben látod az egyház szerepét a gazdasági életben?

Fontos, hogy az egyház, a ferences rend kapcsolatban legyen a vállalkozói körrel, mert a munkahelyteremtésen a jövőnk múlik. Az állam nem jut el ebben mindenhová, s ha nem lesznek működőképes

vállalkozások, ha ezeken a helyeken nem tükröződik a katolikus és benne a ferenci tanítás, akkor olyan tökeerő jön létre, amely önmagáért létezik és országok, földrészek leigázására irányul. Ebben akkor majd megszűnik az egészséges mértéktartás, amihez belső mértékletesség kell. Ha a fizikai törvények határait átlépjük, annak csak egy vége lehet, s ugyanez a gazdaságra is igaz: az ember nem lépheti át az isteni, természeti törvényeket és határokat büntetlenül. Az egyháznak teret kell adnia, hogy több keresztény nagyvállalkozó tapasztalatát továbbadja, láthatóvá tegye. Szükségünk van példákra, útmutatásra. Meg kell mutatni, hogy sikeres lehetek keresztényként, nem csupán a pénz tiszta logikája szerint. Sokan pedig szégyellik, lúzerségnek tekintik a nagyvonalúságot, mert a modern adakozás mindig csak a haszon érdekében történik, s akinek a haszon nem jön be, az nem számít ügyesnek, talpraesettnek. Bátorítani kellene, megéreztetni, hogy nem kell nagyon sikeresnek, gazdagnak lenni, hanem egy egyszerű műhely is képes hozzájárulni a nagyvonalúság e terjedéséhez. Szerintem a jó példa, a jó szívvel adott ingyenesség is tud fertőző lenni.

P. K.

A MEG NEM SZÜLETETT GYERMEKEK ÉS ÉDESANYJUK VÉDELMEBEN

Az előző évhez hasonlóan Pádai Szent Antal ünnepén a szentmisék perselyadományait jótékony célra, idén életvédő kezdeményezések támogatására fordítjuk.

Mivel is foglalkozik az Együtt az Életért Egyesület?

Az abortusz a 3. számú halálozási ok Magyarországon. Naponta 58 gyermek életét oltják ki vele és ennek következtében ugyanennyi nő sérül meg. Pusztán a számok alapján kijelenthetjük, hogy ez nem csupán egy a sok probléma közül. A téma ilyen szintű aktualitása ellenére mégis nagyon keveset beszélünk róla, ami a magyar társadalom mély fájdmáról és sebezhetőségéről tanúskodik, hiszen a kérdés mindig több embert érint. Legközvetlenebbül a gyermek édesanyját. A Brit Pszichiátriai Folyóirat tanulmánya kimutatta: abortusz után 81%-kal magasabb a valószínűsége, hogy a nőnek valamilyen mentálhigiénés problémája lesz. Sokszor az apákat is fájdalmasan érinti az abortusz, és a gyermeknek nagyszülei, esetleg testvérei is vannak... Ezért is dolgoznak életvédő kollégáink a *Ráhel Szőlőskertjében* azon, hogy lelki hétvégéiken minél többen lerakhassák ezt a terhet.

A felsorolt statisztikák hallatán a legtöbben meglepődnek és talán tehetetlennek érzik magukat ebben az ügyben. A jó hír az, hogy Magyarországon már több évtizedes múltja van az életvédelemnek. Mi az *Együtt az Életért Egyesület*ben nap mint nap azért dolgozunk, hogy minél több krízisterhes nőnek és gyermekének segíthessünk, valamint hogy a magyar társadalomhoz is eljuttassuk a kulcsfontosságú információkat a témában.

Egyesületünk olyan krízisterhes édesanyáknak segít, akik születendő gyermekének élete nehéz körülményük miatt veszélyben forog. Elbeszélgetünk velük, problémáikra igyekszünk megoldást találni, hogy bátran vállalhassák gyermeküket. Ingyenes tanácsadást, az elérhető támogatásokról szóló tájékoztatást, babakelengyét biztosítunk számukra, továbbá örökbeadások megszervezésében nyújtunk segítséget, megoldást keresve minden hozzánk forduló konkrét problémájára. Előfordul, hogy szállást kell találnunk a kismamának, néha hónapokon keresztül az alapvető ellátását is támogatnunk kell gyógyszerek, tisztálkodási szerek, TB, egészséges étkezés stb. formájában. Egyik kismamánk így nyilatkozott: „*nem gondoltam volna, hogy idegen emberek fognak nekem segíteni*”. Ezt egy olyan élettapasztalattal mondta, aminek összegzése ez volt: „*eddig még senkitől nem kaptam soha semmit*”.

Egyesületünk munkájának másik fontos része az edukáció. Úgy gondoljuk, hogy a magyar társadalomnak joga van megismerni a tényeket ebben a témában, hiszen legtöbbször pusztán szlogenek hangzanak el. Az a társadalom, amely az abortuszt „megoldásként” kínálja fel, valójában cserben hagyja a nőt és gyermekét. Mi egy olyan Magyarorszáért dolgozunk, ahol minden egyes emberi élet védett, mégpedig az élet kezdetétől, a fogantatástól, valamint minden

krízisterhes nőknek elegendő elérhető segítség áll rendelkezésére. Az edukációs munkát több csatornán keresztül végezzük. Egyesületünk ifjúsági közössége, a *Fiatalok az Élet Szolgálatában* 9 hónapos, egy tanéves képzés keretében 16–29 éves fiataloknak ad hiteltudást az élet fejlődéséről és védelméről. Országsszerte előadásokat tartunk, levetítjük a *Váratlan Élet* című filmet és utána beszélgetünk róla, az *Egy Élet* című YouTube csatornán életpárti interjúkat és anyagokat mutatunk be, továbbá életpárti tartalmakat teszünk közzé Facebook oldalunkon, hiszen sokakat csak online tudunk elérni. Immár felnőtteknek is tartunk képzést, hogy ki-kik a saját közösségébe (osztályfőnökként, hittantanárként stb.) elvihesse az életvédelem ügyét.

Peregrin és Benedek atyával már többször dolgoztunk együtt az életvédelméért, nagyon köszönjük a támogatásukat! Hálásak vagyunk a Belvárosi Ferences Templom közösségének támogatásáért is, amelyet nagy köszönettel fordítunk a felsorolt projektjeinkre! Nagy segítség számunkra egyszeri vagy rendszeres támogatásuk, hiszen egy kismama életének megoldása, gyermekének biztonságba helyezése esetenként nagyon költséges lehet. De nem csak pénzzel tudnak nekünk segíteni: van, aki idejét és tudását adja, kapcsolataival segít; más helyet biztosít programjainknak; ismét mások kismama- vagy babaruhával támogatnak minket, imádkoznak értünk. Hálásan köszönjük minden segítségüket!

Pontifex Sári

www.egyuttazeletert.hu

E-mail: kapcsolat@egyuttazeletert.hu

Telefonszám: +36 30 598 0198

Bankszámlaszám: 10401976–50526890–82741001

Facebook: facebook.com/fiatalokazeletszolgالاتaban

YouTube: youtube.com/@egy_elet

Az Egyház, amelynek középpontjában a BÁRÁNY áll

Kedves Testvérek! Jézus azt mondja: Példát adtam nektek, hogy amit én tettem, ti is tegyétek meg (Jn 13,15). Igen, de ismerjük saját magunkat, tudjuk, hogy ez emberi erőből nem lehetséges, mert tele vagyunk szenvedélyekkel, amelyek megghiúsítják ezt. Jézus azonban elvezet bennünket a forráshoz, ahonnan merítve meg tudjuk tenni a parancsát – olvassuk együtt Leopold atya nagycsüdtörtéki prédikációját.

A mai ünnep három tápláló valóságra irányítja a figyelmünket, három alapításnak vagyunk szemtanúi az utolsó vacsorán. Az első: Jézus egyházat alapított; egy olyan közösséget, amelyben a kegyelmi valóság létrejön, az Úr parancsát az ember individualista módon ugyanis nem tudja megtenni, hanem csak egy élő közösség tagjaként képes erre. Jézus egyházat alapít, amelyet Ő táplál, amelynek Ő a feje, és ahol mindez azért lehet valósággá, mert újjáteremtette tagjait a keresztségben. Újjáteremtett bennünket a keresztségben és így alkalmassá váltunk arra, hogy Testének, az Egyháznak titokzatos valóságában az Ő életét éljük. Nem akármilyen életet élünk, hanem azt az életet, amelyet Ő ránk hagyott.

retet. Igen, kedves testvérek, az Egyház közösségében mindig látjuk, hogy az ember addig tudja mindezt élni, amíg rajta van az élő Szőlőtőkén, Jézuson. Amíg táplálkozik belőle, amíg hagyja, hogy Jézus táplálja őt.

A másik alapításhoz tartozik, hogy Jézus ebben az egyházban a vezetést az apostolokra és utódaikra bízta, gyarló emberekre, akik az Isten kegyelméből Jézusnak a megtestesülési terei tudnak lenni. Akiken keresztül Jézus egészen sajátos módon folytathatja földi működését. Emberi szolgálatra bízta magát, de az csak addig

működik, amíg szolgálai rajta vannak az élő Szőlőtőkén, ami ugyancsak a Szentlélek által elevenít meg. Igen, ma este tehát szemléljük a papságot is, hallva Jézusnak a jelen lévő apostolokhoz szóló szavait: *ezt cselekedjétek az én emlékezetemre*. A papi szolgálat tehát nem emberi szolgálat, sokkal több annál, ami csakis a kegyelem által lehetséges.

Végül ott van a szentmise misztériuma, amelyet Jézus ugyancsak ezen az éjszakán alapított. *Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre*. Az áldozati liturgia titokzatos módon két pontot jelenít meg Jézus életéből: a Golgotát, ahol mindent odaadott, ahol áldozata beteljesedett, ahol kilehelte lelkét, egyben megjelenik benne az utolsó vacsora is, amelyen ezt Jézus szabadon elfogadta, szabadon igent mondott rá, szabadon élénk élte. Ezt a valóságot nagyon mélyen látnunk kell ahhoz, hogy e misztériummal élni tudjunk. Amikor az Eucharisziát magunkhoz vesszük, magát Jézust vesszük benne magunkhoz és Ő

*Atyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek! Egy keresztény ember, amikor ugyanezt imádkozta: Atyám, bocsáss meg nekik, szelíd bárányként győz a gonosz lélek fölött. Az Egyház közössége harcos közösség, sajátosan harcos: szellemi harcot vívó közösség. Harcos közösség az evilág fejedelme, a Sátán ellen, akit egyedül csak Jézus módján lehet legyőzni: úgy, hogy belehalunk a szeretetbe, mégpedig a Bárány szelídségével. Nem véletlen, hogy a *Jelenések könyvében* a mennyi liturgia a földi liturgia beteljesedése, annak középpontjában pedig a Bárány áll, aki megöltként élő, vagyis az állandó odaadottság, az állandó áldozati lét állapotában van. Mi az Eucharisztia vételekor ezzel a Jézussal egyesülünk.*

ott a tökéletes föláladozottság állapotában van. Az áldozás, a *communio* – közösség, egy testté válás, közösségvállalás – az egyesülést jelenti, a lehetőséget, hogy Jézusba öltözötten lépjek ki a templom kapuján és szeressem ellenségeimet, mert ez a szeretet próbája. Jézus nem véletlenül imádkozta azt a keresztet:

Kedves Testvérek! Jézus egyházat alapított, amely éli az Ő szeretet-életét, legalábbis erre kapunk benne lehetőséget. Ezt akkor tudjuk megélni, ha a Bárány bevonulhat az életünkbe, ugyanúgy, mint a mennyi liturgia középpontjába. Őáltala vagyunk képesek egymás lábát megmosni, Vele viseljük mások gyengeségeit, bűneik következményeit, és ezért nem panaszkodunk, hanem örülünk, mert tudjuk, hogy ez a mennybe vezető út. Ámen.

P. Szikszai Leopold OFM

NÉGYES EZÜSTMISE PÁDUAI SZENT ANTAL ÜNNEPÉN

2000. június 24-én a pasaréti templomban szentelte pappá Bíró László püspök atya Tóth Vencel, Kárpáti Kázmér, Cseri Nikodémus és Varga Kamill rendtársainkat. Ennek 25. évfordulójához közeledve június 13-án, pénteken 18.30-kor közös ezüstmisét mutatnak be templomunkban, hiszen közülük hárman aktív lelkipásztorai is (voltak) e helynek. Papi szolgálatukról, életútjukról olvashatunk a következőkben.

**P. KÁRPÁTI KÁZMÉR
OFM**

*Miként idéződik fel benned
hivatásod története?*

3,5 éves gyermek voltam, amikor testvéreimmel mentünk egy hétköznapi reggel a templomba, és a miséről úgy léptem ki, hogy mindenkinél elmondtam, hogy

én pap akarok lenni. Sokan úgy gondolták, hogy ezzel nem kell foglalkozni, holnap majd úrhajós vagy bányász akar lenni a gyerek. Szülőfalumban, Sárísápon mégis sokan elkezdtek imádkozni a hivatásomért, és tudom, hogy azóta is kísérik imáinkkal. A kisgyermekkor meghívást igyekeztem tudatosan megélni már óvodásként és kisiskolásként is. Utólag látom, hogy a plébánosunknak, Rédei József atyának milyen nagy szerepe volt: meghatározó volt látni őt imádkozni a csendes templomban; tapasztalni a személyes figyelmét, kedvességét, közvetlen és diploma-

tikus kapcsolatait, megingathatatlan alázatát és Isten iránti elkötelezettségét. Őmellette rendszeres vendégek voltak a közeli Esztergomból a ferences atyák a faluban. Különösen is nagy szeretettel emlékezem vissza Kákonyi Asztrik ferences atyára, aki havonta eljött Sárísápra, de többször volt ott Jeromos, Ágoston és Balázs atya is a kis templomunkban. Később egyre több ferencet ismerhettem meg személyesen is a gimnáziumi évek során. A „kis Moszkvának” becézett szülőfalumban pedig imádságos támogatást tapasztaltam.

*Mikor fogalmazódott meg benned
a szeretetesség vágya?*

Miután kisgyermekkoromtól mély vágyat éreztem a papi szolgálatra, 13–14 éves koromban kezemb került Szent Ferenc atyánk életrajza, ami mélyen megérintett. Az Esztergomi Ferences Gimnáziumba már úgy mentem, hogy a szívemben nagy vágy volt a ferences szeretetesség iránt. A Frankában pedig nagyon jó volt bekapcsolódni a ferences közösség zsolozsmáiba, illetve a diákkápolnában a diáktársakkal együtt imádkozni a befejező imaórát, a kompletóriumot.

Mely szentekkel vagy a legjobb barátságban?

Talán nem túl meglepő: Szent Ferencel és Szent Klárával. Mindkettőjük közbenjárását tudatosan kérem minden szentmisében.

*Melyik a számodra legkedvesebb három rész
a Bibliából? Mit üzennek neked?*

A búza legjavából táplálta őket, és jóllakatta őket mézzel a sziklából (80. zsoltár). Újmisés jelmonda-

tul is ezt választottam, utalva az Úr gondviselésére, aki bőkezűen jóllakat az élet számos területén; utalva az Eucharisziára: a legjavából táplál, vagyis önmagát adja nekünk; utalva életünk zárandoklására: a Sziklából (Krisztusból) mézet fakaszt, vagyis bár a pusztai vándorlás viszontagságai között élünk, Ő olyan figyelemmel van irántunk, hogy szeretetének édességét is megtapasztaljuk, és utána másokat is oda vezethetünk; utalva végül az Úrnapjára: azon a napon volt az újmisének. *Ragyogtasd ránc arcodat és üdvözlünk!* (79. zsoltár) – ezüstmisés jelmondatul ezt választottam. A színeváltozás tapasztalata:

látni az Isten arcát, részt venni az Ő életében, az Istennel való személyes, mély, meghitt találkozás eseménye. Szüntelenül az Ő arcát szemlélni az üdvösség útja. A harmadikat majd az aranymisére árurom el.

A négy evangélium és a Szentírás többi könyve egyre mélyebb titkát tárja fel számomra, ahogy 25 év papi szolgálat során naponta elmélkedhettem róla, és életem eseményeiben is visszaköszön, felismerhetővé, élővé válik.

Melyik a kedvenc ünneped az egyházi évben?

Szent Ferenc atyánk stigmatizációja a kedvenc ünnepem. Az Istennel való legszemélyesebb találkozás ünnepe ez: Krisztus részt ad Ferencnek a teljes életéből, bevonja őt a legmélyebb titkaiba, a végtelen szeretetbe és szenvedésbe. Ferenc élete és Krisztus élete egyre inkább eggyé válik.

Mi a legkedvesebb emléked, ami a pesti ferences templomhoz köt?

Ferences növendékként, Vencel atya biztatására és példájára egyszer-egyszer az egyetemi órák után betértem a pesti ferences közösséghez, ők mindig nagy szeretettel fogadtak, finom ebéddel is vendégül láttak, sőt, figyelmes szeretetükkel, személyes kérdéseikkel is kitüntettek. Aztán anélkül, hogy távoli országokba utaztam volna, személyesen találkozhattam itt mind az öt kontinens elkötelezett keresztényeivel, akik je-

lenlétén keresztül az egyház egyetemessége kézzelfoghatóvá vált. 2017 augusztusában egy kairói kopt kórus volt a vendégünk, amelynek tagjai megajándékoztak minket egy ereklyével: kairói közösségük számos tagjának a 2016. december 11-ről származó vérereklyéjével. Az a fiatalember, aki átadta ezt a személyes ereklyét, derűs arccal, a feltámadás, a célba érkezés biztos hitéről tanúskodó tekintettel adta át, noha mindössze néhány hónappal korábban lett vértanú saját édesanyja és testvére is. Az egyházban ma is vannak vértanúk, akárcsak az ősegyházban. Megerősítő volt a

helyi hívek buzgósága is, különösen azoké a „fekete öves rorátésoké”, akik januártól decemberig a hajnali 6-os szentmisén vettek részt. Ilyen fontos emlék még a helyi ferences közösség tagjainak szolgálatkészsége; az új imacsoportok megalakulása; a fiatalok közösséggé formálódása; a Belváros templomainak közös úrnapi körmenete.

Az interjút készítette: Teveli Dalma

P. VARGA KAMILL OFM

Már 25 éve? Milyen gyorsan eltelt! 1993 januárjában belső sugallatra megéreztem, hogy nekem papnak, de nem egyházmegyés papnak kell lennem. Különös sugallat volt! Pedig jó kapcsolatot ápoltam a Jászberényi Nagyboldogasszony Főplébánia papjaival.

Különösen szeretném kiemelni Vajk Atanáz Alajost, aki a felosztatás előtt ciszterci szerzetes volt, valamint keresztelő papomat, Szita Imre Gergelyt, aki pedig ferences volt.

Kb. két hónapnyi imádság után újabb hívást kaptam, hogy nekem ferences papnak kell lennem! Ebben megerősödve felmondtam a munkahelyemen és jelentkeztem Hegedűs Kolos tartományfőnöknél, aki fel is vett. A jelöltség és a noviciátus után Szegeden tanultam, majd pedig a Budapest-Pasaréti Rendházban folytattam tanulmányaimat. Az idő előrehalad-

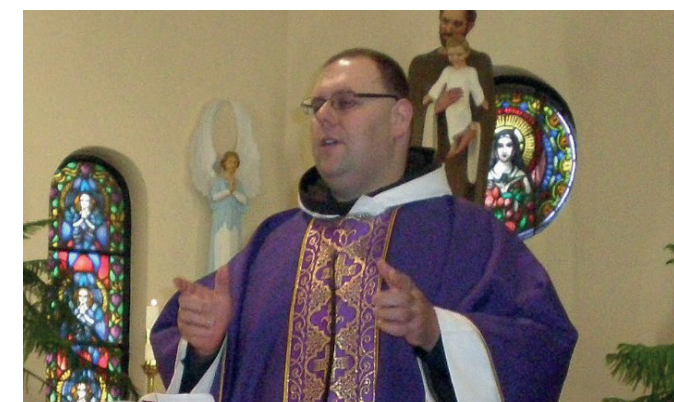

tával azt vettem észre, hogy azokat a növendéktársaimat szentelik fel, akik egy-két évvel vannak előttem a tanulmányok végzésében. 1999-ben örökfogadalmat tettem, majd 2000 januárjában Paskai László bíboros úr diakónussá szentelt, 2000. június 24-én pedig sor került a papszentelésre is, három társammal, Vencellel, Kázmérral és Nikodémussal.

A szentelési eseményekre nem igazán emlékszem. Olyan hihetetlennek tűnt, hogy eltelt a hét év, elvégeztem a tanulmányaimat, alkalmasnak ítélték az egyházi rend szentségének felvételére. S itt állok, fehér albában, tegnap még dalmatika volt rajtam, ma pedig Bíró László püspök atya azt mondja: „*Te pap vagy mindörökké!*”. Elmondja a szentelő imádságot, majd a fejemre teszi a kezét, beöltöztetnek az áldozópapok ruhájába. A mise végén pedig nekem kell megáldanom a szentelő püspököt. Mindez olyan hihetetlen és felfoghatatlan volt!

Szentelési jelmondatom: „*Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és arra rendelek titeket, hogy elmenjete és gyümölcsöt teremjete*”. Ezen szentírási ige valóságáról már szentelésem előtt meg voltam győződve, ezért is voltam olyan bátor, hogy jelentkezzem a Kisebb Testvérek Rendjébe. Természetesen emberi közreműködésre, példákra is szükség volt. Itt említem meg fr. Kovács Kamill jászberényi származású rendtársamat, aki azért ajánlotta fel időskori betegségeit, hogy városunkból mindig legyenek szerzetesek és papok! Egyik esztendő decemberében Szent Teréz *Önéletrajzát* olvastam, aki a kispapok védőszentje. Mire végeztem, úgy éreztem a szívemben, hogy az örök-

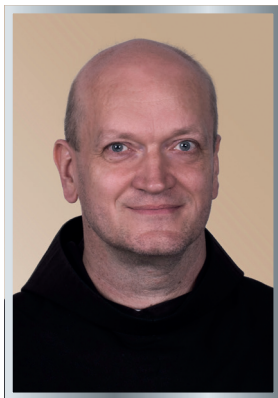
fogadalmat, szentelést nemcsak tudatosan kell kérnem, hanem szívemben kell, hogy legyen egy vágy, hogy örökre elkötelezzem magam az Isten szolgálatára!

Egy epizód a papi pályámról:

Évekkel ezelőtt történt, hogy kezembe került a havi *Életige* lapja: „*Itt vagyok, engem küldj el!*” (Iz 6,1). Sokáig forgattam magamban: Vajon hogyan kellene megvalósítanom? Hová kellene, hogy elmenjek? Mit kellene, hogy tegyek? Végül úgy határoztam, hogy amikor majd elmegyek a gyöngyösi fiatalokkal az ifjúsági lelkigyakorlatra Egerszalókra, bármit kérnek tőlem, azt megteszem, készséges leszek!

Kérték a rendezők, hogy gyóntassak. Természetesen! Bár az egy kicsit furcsának tűnt, hogy éjjel kellene gyóntatni a temetőben. Kicsit nehezemre esett, hogy fordított napirend szerint éljek a táborban: szokásosan reggel négykor szoktam megébredni és a 21 óra már messze talál. Az egyik éjjel már éppen vackolódtam, látom ám, hogy jönnek felém a szervezők közül hárman. Annyit mondtak, hogy „testvéred, Bőjte Csaba belázasodott, nem tudott eljönni! Holnap te fogsz a mise után beszélni!”. Egyórás előadást emlegettek. Húha! Hát, itt vagyok, engem küldj, de azért talán ne ennyire! Kicsit megijedtem! Azt mondták, hogy 2000 fiatal vesz részt a találkozón! Még egy tízperces prédikációra is készőlők, nemhogy egy egyórás előadásra!

Na, mindenesetre összeszedtem a gondolataimat a gyöngyösi Autista Központról, a gyerekekről, a viselkedésükről és a kommunikációs zavarairól. Másnap a mise után elmondtam, amit Jézus sugallt! Végül sikerült!

P. CSERI NIKODÉMUS OFM

„Nem az énekes szüli a dalt, a dal szüli énekesét.”

Ha megkérdezik tőlem, leginkább ezzel a verssorral tudom elmondani, mit is jelent számomra papként az egyházban szolgálni. Gondolom, így lesz ez majd az ezüstmisés korról is, amikor visszatekintek rá. Előrefelé nézve legalábbis ezt sejttem arról a jubileumi évről, ami oly kedves az egyház számára. Isten szeretetét, irgalmas jóságát, az Ő hűségét ünnepeljük eddigi tapasztalataim szerint, amikor halát adunk 25 év papság kegyelméért, irgalmat kérünk 25 év csetlés-botlásaiért és áldást kérünk szolgálatunk minden eddigi és eljövendő gyümölcseire, hogy *„életünk legyen és bőségben legyen”*.

Első önálló papi ténykedésem, amikor senkitől sem volt lehetőségem segítséget kérni, ha elakadtam a

könyv lapozásában, egy temetési szertartás volt. Egyfajta beavatás. A gyászolókat megkértem, hogy nézék el, ha szünetek kerülnek a búcsúztatóba, amíg megtalálom, honnan kell folytatnom a pap imádságait, mert életemben először végzem ezt teljesen egyedül. Várakozásommal ellentétben nem „na, még ez is”-típusú, hanem biztató tekinteteket kaptam válaszul és még egy kedves félmosoly is megjelent némelyikük arcán: jelenlétükben születik az egyház új papja ebben a szolgálatban. Az első szentmise után kaptunk egy visszajelzést egy kedves ferences atyától, miszerint nem látszik rajtunk, hogy újmisések vagyunk, inkább úgy nézünk ki, mintha ezüstmisések lennénk (szent túlzás, gondoltam én magamban, de azért jólesett). Később, egészen az elmúlt néhány napig is több visszajelzést kaptam keresztényektől, hogy szépen misézek. Nem tudom, hogy hogyan kell szépen misézni, nem látom kívülről magamat (és nem fogok egyetlen videót sem megnézni, amelyen magamat láthatnám misézés közben). Ezek a visszajelzések arra bátorítanak, hogy minden miséző ferences atyának köszönetet mondjak azért, hogy láthattam őket a szentmise bemutatása közben és különösen is megköszönjem Kapisztrán atyának, hogy diakónusként köznapok kora reggelén és a vásárnapok estéin ott állhattunk mellette az oltárnál és társai lehettünk, mert társaivá fogadott bennünket a szent misztériumok imádságos ünneplésében. Hálás szívvel köszönöm!

Mert ebben, a szent misztériumok ünneplésében születik az egyház papja, akkor is, ha már „öreg” – mondjuk, ezüstmisés –, egyfajta nikodémusság jegyében.

És ebben én jól érzem magam, még akkor is, ha teológiai szempontból esetleg nem vagy nem teljesen korrekt az, hogy az Eucharisztia misztériumának minden ünneplésében előbb én születek pappá az Eucharisztia által. 25 év papság után sem merném azt mondani a kenyérre, hogy Krisztus Teste és a borra, hogy Krisztus Vére, ha nem tudnám, hogy e szavak kimondása előtt Ő szentel fel papjává, hogy szavaim által a kenyér és a bor színében megjelenhessen az oltáron. Ez a dalnak és az ő énekesének bensőséges, misztikus kapcsolata, amelyben a dal kiszolgáltatja magát az ő énekesének, hogy hallhatóvá legyen.

Így szoktam készülni magamban az egyház ünnepeire. A keresztelek során szeretem elmondani a jelenlévőknek, hogy ők is hasonló helyzetben vannak. Eljönnek családtagjuk, barátjuk keresztelese, de valójában az vonzza ide őket, hogy saját keresztségüket látják megvalósulni. Egész lényük visszaemléke-

zik arra, hogy Isten gyermekei, a Szentlélek templomai és az Úr Jézus jegyesei lettek egykoron.

Egy kedves jegyespár – házaspár – osztotta meg velem azt az örömét, hogy a menyasszony gyerekkori barátja a párjával (évek óta házasság nélkül éltek együtt) ott volt az esküvőn és azt mondták egymásnak, hogy ha ilyen a házasság, akkor az nekik is kell. Nekem köszönték mint eskető papnak, de mondtam, hogy szerintem öbennük látták meg a vonzó példát, nem az egyház papjának szolgálatában. Minden megkeresztelt ember magában hordozza azt a jót, hogy közvetítője lehet Annak, Aki így szól: *„Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen”*.

Köszönöm mindenki fohászait, amelyekkel áldást kér az Úrtól az egyház papjaira!

P. TÓTH VENCEL OFM

Családunkban, a Vas vármegyei Mersén az ima már gyermekkoromtól a mindennapjaim részévé vált. Apai nagymamámmal nagyon sok időt töltöttem kisgyermekkoromban. Tőle tanultam a katolikus szellemiséget, a magyarságtudatot, a hazaszeretet fontosságát.

Édesanyám Horvátokimléről származik, ahol a több, mint 500 éve ott élő horvátok hűségesen ragaszkodtak katolikus hitükhöz. Innét is a kötődésem horvát gyökereimhez, ami nem ellenkezik a magyarságommal, hiszen egyaránt Szent István Koronájához tartozunk. Az irodalmi horvát nyelvet az Esztergomi Ferences Gimnáziumban kezdtem elsajátítani, ennek köszönhetően részt veszek a budapesti horvát közösség lelkipásztori ellátásában.

Iskolás éveim meghatározó személyisége Szabadhegy Szabolcs atya, aki negyven éven keresztül volt a falunk plébánosa, ezalatt 10 papot nevelt ki. Hetedikéskoromban Szabolcs atya adta a kezembe az *Isten atlétái* című könyvet. Ez valóban meghatározta az életemet. Úgy érzem, ez által hívott meg az Úr a papságra.

A könyv úgy ír, hogy felgyújtsa a papi hivatás szent tüzet a lélekben. És a papokra, lelki előjárókra valóban szükség van, hisz' erre szomjas a lélek s erre várnak az erő vetések. Olyan fiatalokat hív meg a Mennyei Atya, akik műveltek, figyelmesek, ugyanakkor alázatosak és szolgálatkészek. Bizony, vállalni kell az evangélium hirdetését, ami szent kötelességünk. A könyv elolvasása után közöltem elhatározásomat az atyával, ő pedig elküldött a franciskánusokhoz Esztergomba.

Ettől kezdve a napi szentmise életem középpontja lett. A templom két kilométerre volt, a mise pedig reggel 7-kor kezdődött. Jó idő esetén nem is volt ezzel semmi gond, de ha esett az eső, nehezen indultam útnak. Ilyenkor tréfásan meg is jegyezte az atya: „mi van, nagyságos úr, harmat volt?” ... Meghatározó élmény számomra, hogy Esztergomban a szerzetesekkel együtt éltünk, így mindenki, aki belépett a rendbe, ismerte erőnyeiket és hibáikat egyaránt. Az osztályból egyedül én maradtam ferences. Ebben kiváló tanítóim is közreműködtek: Barsi Balázs, Reisz Pál, Hován Ágoston, Tokár János. Ők mindnyájan igazi bölcsek. Tokár János atya, az akkori növendékmagiszter és pasaréti házfőnök elvitt Maróth Miklós dékán úrhoz, így a Gondviselés „átállította a váltót” a horvát helyett a latin szak felé. Ugyanitt végeztem el később a hébert is, amit azért kezdtem el, hogy hitelesen hozzá tudjak szólni az esetleges vitás kérdésekhez, illetve még mélyebben megértsem a Biblia szövegét. XVI. Benedek pápa azt írja az *Új éneket az Úrnak* című könyvében, hogy a papnak Isten ígését kell hirdetnie, aminek pedig előfeltétele, hogy elmélyüljön benne. Ezért így érvel: „*ha megéri olaszul tanulni, hogy eredetiben élvezzük Dantét, mennyivel magától értetődőbbnek kell lennie, hogy a Szentírást is eredeti nyelven olvassuk és tanuljuk*”. Így hát megkérdeztem Maróth Miklós tanár urat, hogy tud-e héberül. Igennel felelt, de hozzátette, hogy szí-

vesebben tanít szírt. Ennek ellenére megszervezte az érdeklődők számára a hebraisztika szakot. Ezzel a képzéssel is gyarapodott a kar kínálata. Nagyon kemény tanulással és elmélyüléssel teltek ezek az évek. Aztán elkerültem Esztergomba, ahol prefektusként tevékenykedtem. A későbbiekben még az ógörög szakot is elvégeztem az egyetemen. A mai napig is hálás vagyok a tanáraimnak, különösen Maróth Miklósnak, Borzsák Istvánnak és Szepessy Tibornak.

2017-ben szólított az engedelmesség, hogy a Kapisztrán Szent János Templomhoz tartozó rendházban legyen a következő állomáshelyem. Itt lelkipásztori feladatokat kell ellátni: szentmisék bemutatása, gyónatás, hitoktatás. Menyhért atyával élünk ebben a kis házban, ahol lüktető közösségi és hitéletéről beszélhetünk: lelkes fiatal házaspárok alkotnak közösséget, sok minisztráns jön el a vasárnapi szentmisékre, hittanórák vannak, nyugdíjasklub működik. Idén több, mint 30 béralkalmazója lesz templomunknak. Az itteni feladatokon kívül természetesen megmaradt a gyónatás és a misézés a Ferenciek terén, nemkülönben a zárándoklatok szervezése a Szentföldre és más helyekre.

A ferences rend ugyanis több, mint 800 éve jelen van a Szentföldön. A múltban és a jelenben is a ferencesek a kiengesztelődés és a béke hiteles misszionáriusaiaként és prófétáiként végezték és végzik a munkájukat. Az ide vezető zárándoklat hasznos lehet azok számára is, akik az Úr iránti szeretetük miatt nagyra becsülik a szent helyeket, hisznek a kinyilatkoztatásban és abban, hogy a Megváltó emberré lett.

Ami a zárándoklatot illeti, különös lelkesége van. Időt fordítunk az elmélyülésre és a szent helyek meglátogatására, ezenfelül mélyebb betekintést nyerhetünk a kint élő atyák életébe és munkájába, még közelebb kerülve az Üdvözítő szoros követésének ferences lelkületéhez. Egy évben három-négy csoportot szervezünk a Szentföldre, hogy végigjárhassuk Megváltónk szent útjait. Reményeink szerint idén adventben ismét sor kerülhet rá. Az egész földi életünk ugyanis zárándoklat. Amikor akár szent helyeket keresünk föl, akár a szolgálati helyeink változnak, valójában Istenhez jutunk egyre közelebb és a Vele való végső találkozásra készítjük föl a lelkünket.

RENDTÁRSAINK PAPPÁ SZENTELÉSE 2000-BEN

AZ ÉLETGYÓNÁSRÓL

Laurinyecz Mihály morálteológus az életgyónás helyes gyakorlatára, a készület főbb pontjaira irányítja figyelmünket írásában, amely egyben bemutatja az életgyónás fogalmát és módjait is.

A kifejezés használata nem egységes, főleg az okozhat zavart, hogy a protestánsoknál a közgyónást, tehát a közösségi bűnbánatot jelenti az egyetemes gyónás (*confessio generale*) kifejezés. Ennek külön teológiai irodalma van. Ha az életgyónás szót használjuk, leginkább olyan esetekre gondolunk, mint amikor Loyolai Szent Ignác Montserratban megtérésekor elvégezte az életgyónását (a korabeli lovagokhoz hasonlóan). Ha ez történik, akkor jogos ennek a kifejezésnek a használata, amely egyszeri eseményre lenne értendő, amit csak egyszer tesz meg az ember az életében. De vannak lelkeségi irányzatok, lelki mesterek, akik egyes lelki gyakorlatok elvégzésekor (akár az

évenkénti lelki gyakorlat esetében is) vagy bizonyos rendszerességgel, illetve életszakaszok lezárulásakor ajánlják elvégezni az általános gyónást. Ezt nevezhetjük inkább életrendező vagy életszakaszt rendező gyónásnak. Abban az esetben is, ha a korábbi szentgyónások nem voltak alaposak, nevezhetjük a következő gyónást életgyónásnak, visszatekintve az egész életre, egy alaposabb lelkiismeret-vizsgálatot téve, átfogóbb bűnbánatot felindítva és megtérésre vezetően. Bizonyos helyzetekben nevezhető ájtatossági gyónásnak is, amennyiben egy buzgó hívő hosszabb időszakra tekint vissza, hogy újból elmélyítse istenkapcsolatát bűnbánata által, akár a kapott kegyelmek földézésével.

AZ ÉLETGYÓNÁS FOGALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA:

Egy olyan, az egész addigi életet vagy hosszabb (az előző életgyónás óta eltelt) időszakot átölelő lelkiismeret-vizsgálat, amelyben a lélek javaként Isten előtt átgondoljuk életünket, életszakaszunkat, bűnbánatot tartva, teljes megtérésünk, életünk megfordítása által, amelyben „a bűntől elfordulva, Istenhez térve” alapvető döntése a cél.

AZ ÉLETGYÓNÁS ALKALMAI:

Elsőáldozás előtt, hiszen hosszabb időszakot tekint át a gyermek (vagy a korosabb fiatal, felnőtt), aki a keresztségben már jóval korábban részesült.

A bér málkózásra készülve, azok esetében, akik az elsőáldozásuk óta nem gyóntak, nem áldoztak és a kettő között több esztendő telt el.

Szoros értelemben nem életgyónás, de annak megfelelő életvizsgálat szükséges a felnőttek katekumenátusa (felnőtt ember beavatási szentségeiben – keresztség, bér málkás, elsőáldozás – részesítése) esetében. Vannak olyanok, akik lelkipásztoruk előtt el is szeretnék mondani azokat a bűnöket, terheket, amelyektől meg akarnak szabadulni és a keresztségükben meg is szabadulnak.

Szó szerint az életben egyszer végzett életgyónás történik pl. a katolikus gyermekkereszttség után felnőttként megtérők és ettől fogva rendszeresen szentgyónáshoz járulók esetében.

Ilyen alkalom a más keresztény felekezetben érvényesen megkeresztelt személy befogadása is a katolikus egyház teljes közösségébe.

A lelkeségi alkalmak, pl. lelki gyakorlat, Szentlélek szeminárium stb. során javasolt életgyónások, amelyeknek akár a tematikája, akár maga a ténye, alkalma (pl. házasságkötés, özvegységre jutás, jubileumok – házassági évforduló, szerzetesi fogadalmak évfordulója, papszentelési évfordulók –, életállapot-változás, családi helyzet megváltozása, házasságrendezés, nyugdíjba vonulás, különleges történésekért hálaadás stb.) abban segít, hogy egy-egy életszakaszt lezárjunk, illetve áttekintsünk bizonyos tematikus tendenciákat az életünkben (hitünk, imádságos életünk alakulása; visszatérő bűneink okainak, gyengüléseinek áttekintése; különleges, kapott kegyelmek felhasználása stb.).

Ajánlott lehet esetleg új lelkivezető megkeresése, hosszabb lelkivezetői kapcsolat után, váltás esetén, egyfajta összefoglalásként bevezetni az életünk lelki történetébe az új lelkivezetőt, hogy rálátása legyen egyes aktuális eseményeinkre.

Ritka, de rendszeres gyónók esetében, nem alapos szentgyónások után, olyan esetekben, amikor valaki rádöbben arra, hogy bizonyos bűnei kimaradtak korábbi szentgyónásaiból, esetleg alaposabb lelkitükör alapján tekint vissza az életére, egyfajta megtérést, személyesebb istenkapcsolati kegyelmet, indíttatást kapva.

Legtöbben talán a Szentlélek szeminárium kapcsán végeznek életgyónást. Érdemes ilyenkor arra figyelni, hogy életünk fontosabb pontjai szerepeltek-e a korábbi gyónásainkban, ilyen lehet a tartós bűnalkalmak figyelmen kívül hagyása, meg nem gyónt abortusz, életállapottal kapcsolatos tennivalók – pl. a gyermekek vallásos nevelése – elmulasztása, saját vallásos élet elhanyagolása, imádságos élet felületessége, illetve ha valaki erkölcsi lehetetlenség helyzetében nem tudta meggyónni a bűnét – mert pl. a saját plébánosa előtt nem merte elmondani –, ilyenkor gyónja meg ezeket is.

Amikor súlyos bűnről derül ki, hogy korábban nem történt bűnbánat, szentgyónás, akkor a helyzetet megvizsgálva a gyóntató atya belátása alapján nyer megállapítást, hogy szentségtörés történhetett-e akár

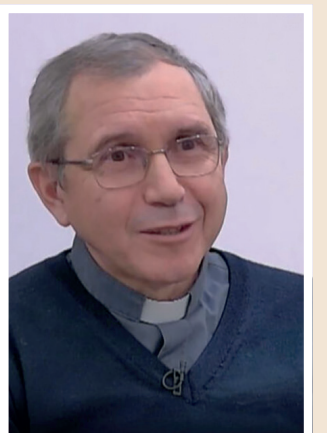
a szentgyónásban, akár az utána történő szentáldozás(ok)ban, illetve ebben mennyire felelős a gyónó.

AZ IDŐPONT MEGVÁLASZTÁSA:

Ajánlott, hogy a gyónó előre tájékoztassa a gyóntató atyát, hogy életgyónást szeretne végezni. Az életgyónás jellegétől, a gyónó lelkiületétől, fölkészültségétől és a gyóntatótól függ a gyónás időtartama.

AMIKOR AZ ÉLETGYÓNÁS NEM AJÁNLOTT:

Bernard Häring teológus figyelmeztet arra, hogy az aggályossággal küzdő gyónók lelki fejlődését akadályozza a lelki életnek ez az egyébként sokszor üdvös gyakorlata.

Laurinyecz Mihály atya

HAJNAL ZÉNÓ FERENCES, A VÉRTANÚ LELKIPÁSZTOR

Néhány éve a zalaegerszegi ferences rendházból került elő ez a visszaemlékezés

P. Hajnal-Pulvermann Zénó 1900–1945 címmel, Deák Florid ferences atya írása.

Ennek közlésével emlékezünk a 80 éve történt vértanúságára, és szeretnénk előmozdítani Zénó atya életszentségének megismerését, hisz' egy rövid ideig templomunkban is szolgált.

Budapesten laktunk együtt 1932–33. években. Szorgalmas és lelkiismeretes gyóntató volt. A hitszónoklatból is bőven kivette részét. Rendszeren a késői szentmise végzését bízták rá, ami kissé neheze esett, de nem volt pardon. Innen vitte őt Amerikába P. Hédly Jeromos. Itt csak néhány évet töltött szorgalmas misszióban és lelkipásztori tevékenységben. Közben P. Jeromos súlyos beteg lett, kit aztán P. Zénó ellátott a halotti szentségekkel és Roebingben el is temetett. Majd az elöljáróság visszahívta Amerikából és Nagyatádon házfőnökké tették meg.

1940-ben ide kaptam én is áthelyezést. Annyira figyelmes volt, hogy értem jött, segített csomagolni, majd nagy szeretettel háromnapos szabadságot adott, hogy látogassam meg rokonaimat, utána pedig pontos időben találkat adott a Keleti pályaudvaron, ahonnan együtt utaztunk le Somogyuszobig, ahol Mandl Dániel testvér kocsi-val várt bennünket.

Itt betekintést nyertem P. Zénó pasztorációs munkájába és plébánosi működésébe. Kezdetben ellene voltam a vasárnapi sok hirdetésnek, de rövidesen beláttam ennek fontosságát. Hozzáteszem, hogy P. Zénó olyan remekül összeállította a hirdetési szöveget, hogy az maga is fölért egy szentbeszéddel. A hitköz-

Hajnal Zénó: álló sor, balról az ötödik

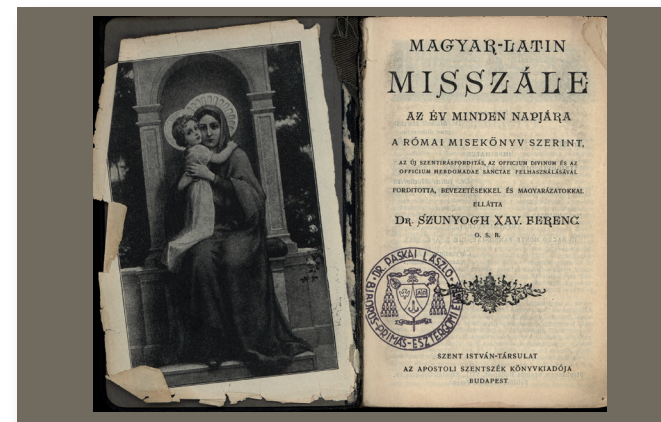

ségi szervezetet maga a püspök is megcsodálta, olyan tökéletes volt. Az ő főnöksége idejére esett a rendház 200 éves jubileuma. Az ünnepségeket fényes keretek közt rendezte meg Czapik Gyula megyéspüspök részvételével.

A gazdaságot vezető Dániel testvérnek P. Zénó a következőket mondta: *Testvér, tőlem tanácsot ne kérjen, tőlem csak pénzt kérjen!* Nevezett testvér ezt a kijelentését sohasem tudta elfelejteni. Egy alkalommal parázs vitatkozás volt vacsora után. P. Deák Sulpicot kritizáltuk és viselkedését kifogásoltuk, míg Mandl Dániel test-

vér erősen védelmébe vette őt. Természetesen nem bírván a vita hevét Dani testvér kijelentette, hogy ő a ferences hivatását P. Sulpicnak köszöni, majd felkelt és cellájába távozott. Szomorúan ültünk ott, mindenki elment, csak ketten maradtunk vissza P. Zénóval. Erre egyet gondolva P. Zénó így szólt hozzám: *Tölts meg egy üveget borral, felmegyünk Dániel testvérhez és kiengeszteljük.* Úgy is lett. Dániel testvér először nehezen akart bennünket beengedni, de hallván könyörgő hangunkat, engedett nehez-telő hangulatából. P. Zénó így szólt hozzá szerényen: *Danika, ne haragudjon, ne térjünk nyugovóra megbékélés nélkül. Tölts, Florid, igyuk meg a béke poharát!* Dániel testvér egészen elérzékenyült, nem számított ennyi szeretetre és alázatosságra. Nemde szép példa egy főnök részéről?

1945. március 11. [helyes időpont: április 1. – a szerk. megj.]: R. P. Hajnal Zénó, a nagyatádi kolostor prae-

Paskai bíboros Zénó atya által használt misszáléja

sese, vikárius plébános [helyesen: plébános – a szerk. megj.], a háborús atrocitások idején kénytelen volt híveivel együtt a szomszédos Gyékényesre menekülni, ahol egy lövés halálosan megsebesítette, majd a földi nyomorból megszabadítva [meghalt] 45. életében, szerzetességének 27., papságának 20. évében. Maradványait több hónappal később találták meg a fent említett faluval határos területen.

Így van elparentálva a Directoriumban. Hívei örökké siratják a jó, a kiváló lelkipásztort, aki életét is feláldozta, mint Krisztus. Milyen ragyogó példa ez minden plébános számára, milyen fénylő csillag a sötét éjszakában, milyen üstökös a várandós időben! Kevés ilyen embert hordozott a föld ebben a korban.

Nem a mesék világából, hanem az evangéliumból sarjadozott örökké szép példakép. Hányan követjük?

Zinikém! Áldjon meg az ég! Naponta gondolok reád, mert nagyon tudtál szeretni. Senki se sértődjék meg: Így még senki sem szeretett!

Minden nap a 10.00-kor és a 18.30-kor kezdődő szentmisek záróáldása után a ferences vértanú boldoggá avatásáért fohászkodunk, hogy kanonizációs perük most zajló szakaszát is imádságunk kísérje. Nehéz és reménytelennek tűnő ügyeinkben egyéni imádságaink során is kérjük közbenjáró segítségüket e könyörgéssel:

Erős és Igaz Istenünk! Te Bernát szolgál és társai életében csodálatosan kibontakoztattad a kereszt misztériumát, amikor áldozatvállalásuk által a diktatúrák sötétségében is felragyogtattad a hit világosságát. Kérünk, dicsőítsd meg szolgálóidat szent egyházadban, hogy hitvalló életük és vértanúságuk példája ma is bátorító erőforrásunk legyen a szegény és alázatos Krisztus követésében. Aki él és uralkodik mindörökkön örökké. Ámen.

P. HAJNAL ZÉNÓ ÉLETRAJZA, VÉRTANÚSÁGA

Zénó atya (1900–1945) a Bihar megyei (ma Románia) Vaskón született, egyszerű fogadalmát 1918-ban tette le, pappá szentelésére 1925-ben került sor. Lelkipásztorként nem fűződtek a nevéhez nagy kezdeményezések, csak tette a kötelességét. 1940-ben került Nagyatádra, itt érte őt a II. világháború. „Hálás vagyok, hogy befogadott bennünket. Volt szívem a bajbajutottak iránt. Zénó atya a maga nyugal-mával és szeretetével tartotta bennünk a lelket... Két székre egy tiszta koporsódeszkát tettünk, ezt leterítettük, és ezen mutatta be a szentmisét a házfőnök atya karingben az én misszálémból. Ezt ma is őrzöm. Rendszerint én ministráltam. Esti ima után szentségi áldás következett a négy égtáj felé... elérkezett a karácsony: a föld alatt, ágyúdörgés közben. Emlékezetes számomra, hogy karácsonykor az éjféli misét az atya a kriptában mutatta be” (Paskai László későbbi esztergomi érsek, bíboros visszaemlékezése). 1944 utolsó napjaiban Isten szolgája a Nagyatádról kilakoltatott emberek csoportját barátja, Martin-csevics Pál gyékényesi plébániájára vezette át, de 1945. április 1-jén a szovjet katonák elhatározták Gyékényes kiürítését is. Húsvétvasárnap volt. Ekkor Zénó atya tudatosan felszólította paptársát: viseljék az egyházi öltözetet, mert a híveknek látniuk kell, hogy kikhez fordulhatnak a szentségeket kérni halálveszély esetén. A menetelés közben, a falu határánál egy bolgár lovas katona haladt el mellettük. Egyházi viseletüket látva visszafordult, kiszólitotta a sorból és lelőtte őket. Amikor Mindszenty József bíboros 1947-ben bekérte a Veszprémi Egyházmegye vértanú papjainak névsorát, saját kezűleg vezette rá a dokumentumra P. Zénó nevét. Életáldozata a hit megvallására, hivatásunk látható jeleinek viselésére bátorít bennünket.

„Amikor kihajtottak bennünket az utcára, szóltam a két atyának, hogy vessék le a reverendát és a csuhát, nehogy emiatt valami baj történjék velük, molesztálják őket a partizánok. Azt mondták mind a ketten, hogy ők fogadalmat tettek, felesküdték erre, nem hajlandók levenni a szent ruhát. Úgy, ahogy egy családapá is kész meghalni a családjáért, nekik is így kell tenni, ha ez a hivatásuk miatt bekövetkeznék. Ha egy édesapa nem fél ilyenkor, akkor ők miért féljenek... Gólán azonban már megérkezésünkkel köz tudott volt, hogy a bolgárok végezni fognak azzal a pappal, akivel találkozunk. Az egyik katona bosszút esküdött, ha elfoglalják Gyékényest, akkor a papot megöli... a góliai már ezzel fogadtak minket, hogy ők jó előre hallottak erről a szándékról.” (Darabos Józsefné visszaemlékezése)

Ferences Rendtartomány

A GYŐZELMES IMMACULATA

A Lelkes család letétbe helyezte templomunkban a családi örökségükben fennmaradt Szűzanya-képet, amely az Istenszülőt mint Szeplőtelen Fogantatott Születet ábrázolja. A XVI–XVII. századból származó festményt a szentélyben helyeztük el, történetét pedig itt olvasható összeállításunk segítségével ismerhetjük meg.

Az Immaculata kép – emlékeim szerint – a háború utolsó éveiben, 7–8 éves koromban került kőszegi otthonunkba. Édesapám, id. Lelkes István a képre Szigligeten vagy annak környékén bukkant. A festményt, a helyiektől való kérdezősködés után egy pajtában találták meg, sok limlom között. Az akkori tulajdonos a kép származásáról nem adott felvilágosítást. Arra a kérdésre, hogy mi a célja vele, a válasz az volt, hogy ki fogja főzni: lepedőnek, valaminek jó lesz. Édesapám ezt hallva, a kép értékeit látva mindenképp meg akarta menteni azt. Ezért megegyezett a kép „tulajdonosával”, hogy ad érte ágyneműt, élelmiszert, talán némi készpénzt is felajánlott. Rövid időn belül visszatért Szigligetre az ígért holmikkal és a képet hazahozta Kőszegre. Családunk 1947-ben Csepelre költözött, de apánk csak a hatvanas években talált időt, energiát, lehetőséget arra, hogy a képpel foglalkozzon. Mojzer Miklós művészettörténészt kérte meg, kutasson utána a képnek, illetve tudja meg, nincs-e a keresett képek között. Mojzer a képet B. E. Murillo munkásságához kötötte, a korábbi származásáról azonban nem talált adatot és a keresett ké-

pek közt sem volt nyilvántartva... A képet mi, Lelkes István fiai és unokái 2019–2021 között restauráltattuk Szentkirályi Miklós és Talabér Ágnes festő-restaurátor művészekkel, és velük egyeztetve stílusban illeszkedő egyedi aranyozott fa keretet készítettünk hozzá – olvassuk a családi visszaemlékezésben.

A Lelkes család birtokában lévő, ismeretlen mestertől származó Immaculata kép (213 cm x 145,5 cm, olaj, vászon) a Szűzanyát felhők között, holdsarlón ábrázolja, lábával szárnyas sárkánykígyón tapos. Kitárt karjaival jobb felől a felfelé fordított kezével az égi áldást fogadja, míg bal, rámutató mozdulatú kézfejjével ezt az elnyert áldást továbbítja. Ily módon mozdulata áldás- és kegyelemkövetítő szimbólum. Körülötte szárnyas gyermekkerubfejek láthatók, fölötté pedig két szárnyas puttó 12 csillag övezte fénykoszorút tart. Miután a nagyapánk által az enyészet-től megmentett kép korábbi, II. világháború előtti tulajdonosa ismeretlen, a beazonosítás szempontjából jelentős információ, hogy a Szeplőtelen Fogantatás tisztelete a magyar nemesi családok közül az Eszterházy-családnak volt kiemelkedően kedves és fontos, már a XVII. századtól kezdve, Eszterházy Pálnádortól eredeztethetően.

Az alkotás kvalitása és a restaurálás által feltárt információk alapján a kép vélhető készülsi helye Közép- vagy Észak-Itália, készítője pedig egy jelentős itáliai mester a XVI. század második vagy a XVII. század első feléből. Stílusban az itáliai késő manierista, korai barokk művek közé sorolják. Érdekes még, hogy a kép méretében majdnem megegyezik Murillo azonos témájú Escorial Immaculata (1660–1665, 206 x 144 cm) képével.

Családunk a következő két évben szívesen helyezi letétbe a képet a Belvárosi Ferences Templomban. Nem titkolt tervünk, hogy az alkotást értékesíteni szeretnénk, kvalitásai alapján pedig úgy gondoljuk, hogy a legméltóbb helye egy magyarországi köz- vagy egyházi gyűjteményben lenne, hogy így a nagyközönség számára hozzáférhetővé váljon. Addig azonban nemes célnak tartjuk, hogy e templomi környezetbe illő, a Szeplőtelen Fogantatás titkát teológiai és művészeti szempontból is gyönyörűen megjelenítő alkotás segítse az arra feltekintő hívek áhítatát, előmozdítsa az egyház Mária-tiszteletét.

A Lelkes család

Mit jelent számomra az egyházzene...

Templomunkban csapatmunka a liturgikus zene szolgálata, hiszen hétköznapi három–négy, vasárnap nyolc szentmisén szólalnak meg a magyar gregorián dallamok és a népénekek. Összeállításunkban kántoraink írnak erről a szolgálatról és mutatkoznak be olvasóinknak.

KECSKÉS MÓNIKA
(a Belvárosi Ferences Kántorátus vezetője)

A szent zene a liturgia szerves része. Nem önálló produkció, hanem a szent cselekmény egészével összefonódó szolgálat, amely az összjáték alapján valósul meg. Külön

öröm számomra, hogy a pesti ferenceseknél ilyen jól tudunk együttműködni mi, egyházzeneészek. A liturgikus zene az életem meghatározó része, nap mint nap formál és gazdagít. Számomra a zene a liturgiában nem exhibicionizmus, hanem az imádság egy különleges formája. Minden leütött hangban, megformált zenei gondolatban ott van a hit, a szolgálat és az Istenhez vágyakozás. Missziós tevékenységnek tartom a zenei szolgálatot, mert általa másokat is közelebb segíthetünk Istenhez. Különösen szeretem a ferences tematikájú, veretes dallamú és értékes szövegű népénekeket, amelyek mély lelki tartalommal bírnak. Ezek az énekek időtálló üzenetet hordoznak és mélyen megérintik a lelkemet. Kántorként őszinte öröm számomra, ha a nép is bekapcsolódik az éneklésbe. Ilyenkor a liturgia valóban közös imádsággá válik – nem előadás lesz, hanem hitvallás. A zene ilyenkor összeköt bennünket – egymással és Istennel is. Hálás vagyok, hogy ebben a szolgálatban részt vehetek és a zenén keresztül közvetíthetem az evangélium örömét.

DEÁK LÁSZLÓ

A szent zene a hivatásom. Gyermekkorom óta mélyen megérint az egyházi zene világa – ennek hatására választottam az orgonista hivatást. Pályámon meghatározó

szerepet játszott Baróti István és Gergely Ferenc, akik maradandó példát adtak a liturgikus improvizáció és az orgonajáték magas szintű művelésében. A templom orgonistájaként kántoraink közül én töltöttem a legtöbb időt a liturgikus szolgálatban. Mindig arra törekszem, hogy a lehető legigényesebb módon járuljak hozzá a szertartásokhoz – még akkor is, amikor a szolgálatok gyakorisága miatt ez komoly kihívást jelent. Orgonaművészként külön örömet jelent számomra, amikor olyan műveket, dallamokat illeszthetek be a liturgiába, amelyekben jobban kibontakozhat az orgonista tudásom. Ugyanakkor a szolgálatomhoz szervesen hozzátartozik az is, hogy alázattal fogadjam a mindennapok ismétlődő feladatait és minden körülmények között a legjobb tudásommal járuljak hozzá az egyházzene méltó szolgálatához.

ANGYAL MÁRTON

A kántori szolgálat az én életemben több síkon játszik szerepet: egyfelől szolgálat, Istent dicsőítjük, valamint embertársainkat segítjük a zenével – Szent Ágoston után szabadon – kétszeresen is imádkozni; másfelől kikapcsolódás, mert a mindennapi munkától jelentősen eltérő tevékenység; továbbá annak megélése, hogy eszköz lehetek Isten kezében, mert az Örömhír zenei nyelven való közvetítése valósul meg. Ékes példája ennek a nagyszombati liturgiában a Gloria tétel visszaadása, amely során felcsendülnek a harangok és megszólal újra az orgona, hirdetvén, hogy feltámadt a világ Üdvözítője.

**DÉKÁNY ANDRÁS
GYÖRGY**

A liturgia számomra – mint ahogy a szó görög jelentése is utal rá – a köz szolgálata, Istennek és Isten népéért vállalt tevékenység. Gyermekkorom óta az életem szerves része. Annak ellenére, hogy 16 évig főállású kántorként dolgoztam, most sem tudok nélkül élni, ez egy lelki igény. A zenei részvétel a liturgiában nagyon szép és felelősségteljes hivatás, amelyet a „Szent, Műveszi és Egyetemes” hármasság elve alapján kell végezni – minden öncélúságot, önmegvalósítást kizárva. És ez nagyon nehéz feladat. Szakmailag meg kell találni az ének és az orgonajáték egyensúlyát a szertartásokon belül – mivel a szent zene a liturgia szerves része (*Sacrosanctum Concilium* 112, 1. bek.). Nagyon sok múlik a jól megválasztott énekrenden is, amely az éppen adott liturgikus naphoz kapcsolódik, és szoros együttműködésre van szükség a szertartást végző pappal. Az is igaz, hogy nem vagyunk mindig a „topon”, de gyarlóságaink ellenére biztos vagyunk benne, hogy a liturgia és a szent zene imádságos végzése nemcsak az én lelki hasznomra válik, hanem a jelen lévő népet is imádságra buzdítja és szívét Isten felé emeli – ha a legjobb tudásom szerint és odafigyelve végzem. Szeretném ezt, amíg lehet, ezek szellemében végezni.

HARMATH DÉNES

A kántori szolgálat számomra küldetés: az evangéliumot szeretném hirdetni a zenén keresztül. Azért tartom csodálatos eszköznek erre a muzsikát, mert a teljes embert meg lehet vele szólítani, bevonva az érzelmeit, értelmét és érzékeit. Ezt a missziót úgy valósítom meg, hogy a hívek számára ismerős és kedves egyházi dallamkincset a nagy orgonista zeneszerzők zenei nyelvén dolgozom fel, a pillanatnyi liturgikus szituáció igényeihez igazodva, a szöveget maximálisan kifejezve, abban a reményben, hogy a hallgatók megtapasztalják Isten szépségét és igazságát.

LESKÓ ZOLTÁN

Gyermekkoromtól kezdve vonzott a kántori szolgálat, szerettem a benne rejlő változatosságot. Szeretek kántorizálni a miséken, de az élet határhelyzetein is, így az esküvőkön, sőt, a temetéseken is. Szeretnék eszköz lenni Isten kezében, hogy szolgálatom által megérinthesse az Úr az emberek lelkét. A gregorián és a népének bőséges kincsestára hagyományozódott ránk, amelynek ápolása közös ügyünk. Minél többet szolgálom, annál inkább érzem, hogy az egyház milyen nagy bölcsességgel válogatta össze a mise énekeit;

hogy milyen bensőséges és olykor milyen megrendítő az ünnepeink tartalma. Egyik kedvencem az évközi X. vasárnap kezdőéneke, amely a 26. zsoltárból való – ha mottót kellene választanom az életemhez, akkor ez lenne az: „Az Úr az én fényem, kitől is félnék? Életem oltalmazója, kitől rettegnék?”.

LOBMAYER KORNÉL

Hogy mit jelent számomra a liturgikus zene? Minden alkalommal új élményt, mert nincs két egyforma mise. A mise kezdete előtt kereszttet vetek és fohászkodom. A regisztrálással alkalmazkodom

a hívek számához, csak annyit kapcsolok be, amennyi éppen szükséges, így én is jól hallom őket, ők is hallják a hangjukat és együtt vagyunk. Különleges élményt jelent, amikor a gyülekező énekkel a szertartásra hangolhatom a híveket és ugyancsak örömmel tölt el a kivonulási ének dallamára következő improvizatív utójáték. Örömet jelent, amikor látom, hogy sok áldozó van. Lélekben én is ott vagyok közöttük.

A templomi közösség nevében ezúton mondunk köszönetet Kornél bácsinak 35 éven át tartó hűségéért. 91. életévét elérve alázattal elfogadta, hogy ebben a korban a kóruslépcsőn való közlekedés már veszélyes lehet, ezért pünkösöd után visszavonul az orgonista feladatokról. Kívánjuk neki az Úr bőséges áldását, megelégedett, hosszú éveket nagy családjában, az Úristen további nagylelkű dicséretének lelkületét a személyes imádságban!

SIMON TIBOR

A kántori szolgálat nekem olyan munkát, szolgálatot jelent, amit szeretek csinálni. Édesapám is kántor, így a nyomdokaiba léptem, és elhatároztam, hogy az orgonával komolyabban szeretnék foglalkozni. Annak is nagyon örülök, hogy a kántorizálás által új hangszereket

ismerhetek meg, fejlődhetek szakmailag, hozzájárulhatok a liturgia méltó és emelkedett légköréhez. A liturgia zenei vezetése révén nemcsak dallamokat szólaltatok meg, hanem a közösséget is segítem az imádságban és az Istenhez közeledésben. A liturgikus zenében a hit és a zene találkozik. Itt, a Ferenciek terén pedig öröm számomra, hogy beszélgethetek, hiszen Deák László tanár úr is sok misét vállal, illetve előfordul, hogy a helyettes kántorok elfoglaltsága miatt szükség van plusz segítségre.

SZABÁRA MIKLÓS

Számomra az egyházzene egyszerre szolgálat és lelki töltetkezés. Vallásos családban nőttem fel, már gyermekként kapcsolatba kerültem a templomi zenével. A zeneiskolában és később a középiskolában is komolyan foglalkoztam a zenével, különösen az orgonával. Már 12 évesen helyettes kántorként szolgáltam, 13 évesen pedig hivatalos kántor lettem. A közösségi liturgiák során átélt élmények mélyen meghatározták a hivatásomat. A zene által közelebb érzem magam Istenhez, és örömet jelent számomra, hogy másokat is segíthetek az elmélyülésben. Bár főállásban gazdasági területen dolgozom, a templomi orgonálás ma is fontos része az életemnek. Szeretek a pesti ferencesek templomában szolgálni, ahol 2008 óta állandó helyettesként orgonálok – ez, mondhatni, gyermekkori álmom volt. A ferences közösség befogadó légköre és a liturgikus zene gazdagsága különösen is inspiráló számomra.

EGYHÁZZENEI PROGRAMOK

Június 7. szombat 19.30

Orgonák éjszakája: orgonistáink játékonysági hangversenye templomunk hangosítási rendszere felújításának támogatására.

Június 8. Pünkösðvasárnap 10.00

A Liszt Ferenc Kórus motettákat énekel, vezényel Pattantyús Ábrahám Károly.

Június 15. Szentháromság vasárnapja 18.30

Zenekari mise és hangverseny a Belvárosi Ferences Kántorátus szolgálatával.

Június 21. szombat 19.30

A Liszt Ferenc Kórus évadzáró hangversenye.

Június 22. vasárnap 21.00–22.00

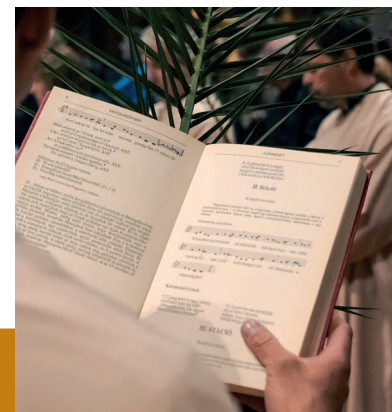
Éjszakai játékonysági hangverseny templomunk hangosítási rendszere felújításának támogatására. Elhangzik Schütz: *Auferstehungshistorie* c. műve. Közreműködők: templomunk Kántorátusa, a Philomena Aves Kamarakórus és neves szólisták.

Július 12. és 19. szombat 19.30

Orgonaest In memoriam Gergely Ferenc.

Augusztus 16. és 30. szombat 19.30

Orgonaest In memoriam Gergely Ferenc.

Támogassa a Belvárosi Ferences Templomot!

Kedves Testvérek!

Az új hang- és vetítéstechnikai rendszer kialakítása után templomunk lelkipásztori szolgálatát és infrastruktúrájának fejlesztését támogathatják:

Készpénzben – a templomban lévő perselyekben vagy Peregrin atyának, illetve az irodában átadva.

Bankkártyával – a bejáratnál lévő e-perselyen keresztül.

Banki átutalással – bármilyen célra és összegben a 11600006-00000000-40682275 számlaszámon.

Templomunk felújítási munkálatai és hitéleti tevékenységeink anyagi hátterének előteremtését támogathatja még:

Ingatlan templomunkra hagyatékozásával – érdeklődjön a sekrestyében.

Egy-egy templomi kegytárgy örökbefogadásával, restaurálásával – érdeklődjön a sekrestyében.

Várakozással és támogatását hálásan megköszönve,

P. Kálmán Peregrin OFM
templomigazgató

URNATEMETŐ

Kriptánkban urnahelyek (1–6 urnahelyes fülkék) bérlésére, illetve hamvak szórására van lehetőség. Az urnatemető minden nap 7:00–19:00 között látogatható a hozzátartozók részére.

További részletekért hívja a +36 20 373 1580-as telefonszámot hétköznap 8:00 és 16:00 között. Az urnatemetőben nyugvó elhunytak lelki üdvéért minden hónap első szerdáján 11:00-tól szentmisét mutatunk be.

Templomunk alatt található a Nemzeti Sírkert részét képező kriptaszárny, ahol 1849 és 1870 között Batthyány Lajos holttestét őrizték. Az emlékhely előzetes telefonos egyeztetés után, a megbeszéltek szerint látogatható.